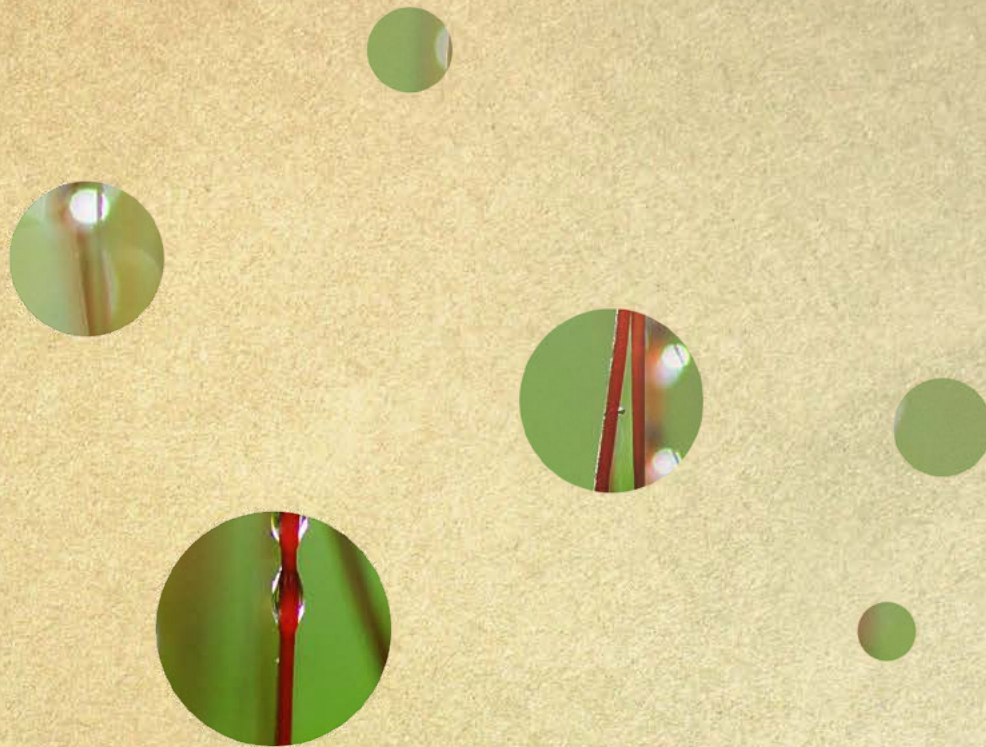

Sotsiaalse vastutuse
ning säästva arengu aruanne
2012

Eesti Energia

looduse
omnibuss
LOODUS ON KLUBI, LOODUS ON LUGU

Aruandes on kasutatud Looduse Omnibussi
ja Eesti Energia koostöös korraldatud konkursi
„Looduse Aasta Foto“ 2012 fotosid.

Eesti Energia toetab Looduse Omnibussi.

Trükk: Ecoprint

roheline trükis
©Ecoprint

4	Juhatuse esimehe intervjuu
10	Lühidalt
12	Strateegia
18	Vastutustundlik ettevõtte, ühingu- ja riskijuhtimine
38	Töötajad
48	Kliendisuhted
58	Keskkonnategevus
68	Ühiskondlik tegevus

Hea lugeja

Nagu igal teiselgi energiatootmisel on ka põlevkivitööstusel keskkonnamõjud, millest ei saa mööda vaadata. Milliseid pingutusi tegi Eesti Energia möödunud aastal nende mõjude vähendamiseks?

Põlevkivist elektri ja soojuse tootmise puhtamaks muutmine on meie selge vastutus. Suur samm selles suunas oli möödunud aastal tehtud 108 miljoni euro suurune investeering Narva Elektri- ja soojusjaamade väävlipüüdmissaadmetesse. Tänu uuele tehnoloogiale vähendasime 2012. aastal vääveldioksiidi heitmete hulka rohkem kui kaks korda ning saame öelda, et Eestis on põlevkivist toodetud elekter nüüd puhtam kui kunagi varem.

Lahendust aitasid välja töötada meie oma in-
nerid elektrijaama tehnikajuhi Vladimir Olisovi
eestvedamisel. Selle eest pälvis Olisov presidendilt
ka Valgetähe V klassi teenetemärgi.

Lisaks väävliheitmetele vähendasime oluliselt ka
CO₂ ja põlevkivituha heitmed – sellele aitas kaasa
põlevkivi osaline asendamine biokütustega Balti
elektrijaama koostootmisplokis. Paraku ei võimal-
da plaanitav elektrituruseaduse eelnõu muudatus
meil biomassi kasutamist jätkata.

Samuti oli möödunud aasta meie jaoks tuuleaasta.
Meie taastuenergiaportfell sai rikkamaks kahe
suure tuulepargi võrra: Narva tuhaväljal käivi-
tasime tuulepargi, mille koguvõimsus on 39 MW
ning Paldiskis valmis tuulepark koguvõimsusega
22,5 MW. Tänu uutele võimsatele tuuleparkidele
suudame aastas ära hoida ligi 200 000 tonni
CO₂ tekke.

Keskkonnamõjude vähendamiseks ja samas elekt-
ritootmise võimekuse tagamiseks tuleb investeerida
parimasse tehnoloogiasse. 2012. aastal hakkasime
Auveresse rajama uue põlvkonna põlevkivielektri-
jaama, mis on veelgi keskkonnasõbralikum.

*Eesti Energia on üks suurimaid tööandjaid Eestis.
Kuidas seda rolli vastutustundlikult täita?*

Esmatähtis on tööohutus. Eesti Energias tegele-
me järjepidevalt selle nimel, et töökeskkond oleks
ohutu ja meie töötajad oleksid vajalikud koolitused
läbinud. Eesti Energia ettevõtted on ühed suurema
ohuriskiga tootmisettevõtted Eestis. Seega tuleb
tööõnnetusi ikka ette, eksimine on inimlik. Olu-
line on, et me nendest olukordadest õpime. Kuigi
võrreldes teiste Eesti tootmisettevõtetega oleme
heas seisus, ei tee me tööohutuse vallas mingeid
järeleandmisi – see on üks meie prioriteetsemaid
teemasid.

Juba lähiaastatel muutub energiavaldkonna järel-
kasvuküsimus kriitiliseks. Seega tuleb tegutseda
selle nimel, et noortes tähtsaks huvi energeetika
vastu. Valdkond on ju väga paeluv ja võimaluste-
rohke. Koostöö haridusasutustega on siin oluliseks
alustalaks. Nii näiteks innustame tulevikutegijaid
stipendiumidega, mida 2012. aastal andsime
välja peaaegu 40 000 euro ulatuses. Kuna teadmis-
te praktikasse rakendamine aitab parimal moel
tubliks spetsialistiks sirguda, siis oleme ülikooli-
dele aktiivne partner praktikantide juhendamisel.

Meie töötajad panustasid möödunud aastal ligi 320 praktikandi juhendamisse. Viimasel kolmel aastal on meie spetsialistide käe all praktika läbinud 830 noort. Loodame, et paljudest neist saavad tulevikus Eesti Energia töötajad.

Värske ettevõtliku põlvkonna kasvatamiseks oleme ellu kutsunud noortele suunatud arenguprogrammi ENTRUM, mis on kolme hooajaga saanud stardiplatvormiks juba ligi 1500 noorele.

Jätkusuutliku tegutsemise võtmesõna on ettevõtte väärtuse kasvatamine nii emotsionaalses kui ka majanduslikus mõttes. Seda aitavad meil saavutada nii omaks võetud ja järgitavad põhiväärtused, majanduslikult efektiivne toimimine kui ka uute turgude ja toodete leidmine. Kõige selle kõrval panustame töötajate arendamisse nii koolituste kui ka tulemusjuhtimise abil.

Eesti Energia töötajatest elab ligi 75 % Ida-Virumaal, samuti on just sellesse piirkonda suunatud valdkonna suurimad investeeringud.

Jah, meil on Ida-Virumaaga erakordselt tugev side. Oleme võtnud oma südameasjaks aidata

kaasa piirkonna arengule. Ida-Virumaal käivitunud suurprojektid on vundament tuhandetele kohalikele töökohtadele. Maailma parimate tehnoloogiate kasutuselevõtt ja arenev põlevkivitööstus annab paljudele Ida-Virumaal elavatele peredele kindlustunde tulevikuks. Noortele on tähtis teadmine, et oma tuleviku sidumine energeetikaga tagab stabiilse töö ja sissetuleku.

Hea näide koostööst kohaliku kogukonnaga on suletud Aidu karjääri alade kasutuselevõtmine tänapäevase veespordikeskusena. Rajame Aidusse sõudekanali ja puhkekeskuse, millel on potentsiaali saada piirkonna üheks tõmbenumbriks. Sel moel anname uue elu territooriumile, mis muidu kasutuna seisma jääks ja edendame kohalikku eluolu.

Kaks aastat tagasi otsustasime tuua Ida-Virumaale päris oma tervisespordiürituse – Narva Energiajooksu. Tegime seda kahel põhjusel. Esiteks vajab eestimaalaste tervis parandamist ja rahvaspordiüritus aitab spordipisikuga nakatada. Ja teiseks tutvustame selle kaudu Ida-Virumaad – looduskunist ja huvitava ajaloo piirkonda. Heameelt valmistab, et kohalikud elanikud on ürituse hästi vastu võtnud ning möödunud hooajal

võttis suursündmusest osa juba kolmandiku võrra enam osalejaid kui esimesel aastal. Energiajooksu heategevusliku panusena on Narva terviseradadele kerkinud jõulinnak ja harjutuspaviljon, et kohalikel oleks veelgi enam võimalusi tervisespordiga tegeleda.

Milline oleks Eesti Energia lubadus aastaks 2013?

Ükski eespool kirjeldatud tegevustest ei kao. Jätkame võetud eesmärkide saavutamist maksimaalse pingutusega.

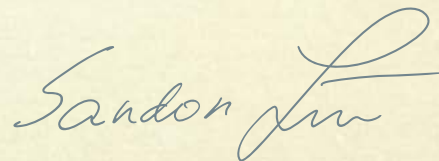
Kindlasti on üks fookus meie koostöö Ida-Virumaa kogukonnaga ja selle piirkonna areng.

Jätkame ettevõtlike noorte põlvkonna kasvatamisega – ENTRUMi uus hooaeg kutsub eeloleval õppeaastal osalema Harju, Rapla, Järva ja Lääne maakondade noori.

Järelkasvu tagamine on pidev tegevus – nii panustame ka käesoleval aastal selle heaks, et energietika valdkonda uusi tegijaid tuua.

Keskkonna osas on meie eesmärk puhtam tootmine. Meie portfelli lisanduvad uued, nüüdisaegsed ja keskkonnasäästlikud tootmisvõimsused. Iru jäätmeenergiaplokk alustab tootmist ja Paides saab valmis efektiivne biokütusel töötav elektri ja soojuse koostootmisjaam. Panustame ka väävliheiteme edasisse vähendamisse ning alustame tööd, et vähendada lämmastikuheitmeid kaks korda aastaks 2016.

Pingutame, et olla kliendile parim partner. Pühendame aina suuremat tähelepanu energiasäästule. Möödunud aastal alustasime aktiivset teavitustööd ka laste seas. Kolleegidega andsime koolitunde, et lapsi juba varakult sellel teemal mõtlema panna. Teavitustöö kõrval soovime oma kliente energiasäästu vallas parimal võimalikul moel nõustada.

Sandor Liive
juhatuse esimees

Sündmused ja tunnustused 2012. majandusaastal

Narva Energiajooks kuulutatakse Ida-Virumaa 2011. aasta piirkondlikuks spordisündmuseks ning Narva linna eredaimaks spordisündmuseks.

Aidu karjääri töötajatele arendusfondi loomine ning Narva elektrijaamade töötajate sotsiaaltoetuste plaani allkirjastamine.

Eesti Energia noorte programm ENTRUM pälvis kodanikuühiskonna aasta tegija tiitli.

Oleme noorte ettevõtlikkuse edendamise võrgustiku „Unistused ellu!“ üks asutajaid.

„Baltic Institute of Corporate Governance“ uuringu tulemustes on Eesti Energia parima valitsemisega äriühing Baltikumis riigi ainuosalusena ettevõtete seas.

President Toomas Hendrik Ilves kuulutab välja ENTRUMi parima projekti.

Eesti Energia Tervisejooksu ja Tervisekõnni sari alustab uut hooaega üle 2000 osalejaga.

Jaanuar

Veebruar

Märts

Aprill

Mai

Juuni

Alustame avalikku teavitust elektrituru avanemise kohta.

Eesti Energia juhid annavad TTÜ-s õppeainet „Energiasüsteemi strateegiline arendamine“.

Looduse Omnibussiga tunnustame Looduse Aasta Foto 2012 loodusfotograafe.

Balti elektrijaamas valmib biokütuse etteandeksüsteem.

SÄRAKAS
ON ELUOHTLIK

Tööstuste maine uuringu tulemustes on Eesti Energia jätkuvalt Eesti eelistatuim tööstus.

Viime läbi elektrihotuskampaania.

Narva tuhavälja tuulepargis alustab tootmist esimene tuulik.

Eesti Energia toetatava Kohtla kaevandus- pargi allmaa osa avab külastajatele ukсед.

Elektrilevi käivitab klientide jaoks mugava elektririkete SMS-teavituse üle Eesti.

Eesti Energia pälvib konkurentsivõimelisima tööstus- ja energeetikaettevõtte tiitli.

Alustame elektrimüüjatest esimesena avatud turu elektrilepingute sõlmimist.

Narva elektrijaamades on väävliheitmete hulk aasta algusest üle kahe korra vähenenud.

Eesti Energia töötajad viivad koolides läbi energiasäästu tunde 600 lapsele.

Jäätmetekke vähendamise nädalal teavitame töötajaid keskkonnasäästlikkusest.

Juuli

August

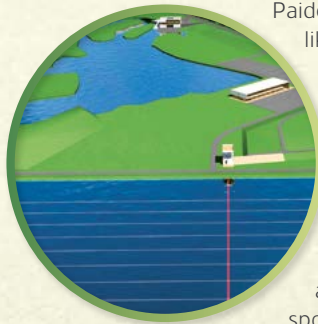
September

Oktoober

November

Detsember

Paide uus keskkonnasõbralik koostootmisjaam saab nurgakivi.

Narva Energajooksul osaleb üle 3000 suure ja väikese tervisesportlase.

Sulgeme Aidu karjääri ning alustame kaevandatud ala taaskasutamiseks vee- spordikeskuse rajamist.

Klienditeeninduse uuringu tule- mustes on kliendirahulolu aasta jooksul tõusnud 56%-lt 70%-ni.

ENTRUMi uue hoo- ajaga liitub 500 noort ja 100 vabatahtlikust mentorit.

Avame Valkas, Lätis esimese elektri- ja soojuse koostootmis- jaama väljaspool Eestit.

Eesti Terviserajad saab Rah- vusvahelise Olümpiakomitee auhinna. Oleme arendus- projekti üks algatajaid.

Eesti Energia pälvib „Vastutustundlik ettevõtte 2012” indeksis kõrbe- taseme kvaliteedimärgise.

Oleme vastutustundliku ettevõtluse teema edendamise liidu üks asutajaid.

Foto: Robert Jakob Oetjen

2. koht kategoorias „Noored – loomapildid”

„Enne tee, pärast kiida.”

Eesti vanasõna

Lühidalt

Eesti Energia on rahvusvaheline energiaettevõte, mis tegutseb Balti- ja Põhjamaade elektriturul. Eesti Energia 100% aktsiate omanik on Eesti Vabariik.

Eesti Energia müüb oma klientidele elektrit, võrguteenust, vedelkütuseid ja muid nendega seotud

tooteid. Väljaspool Eestit tegutseme Enefiti kaubamärgi all. Maailmas on hinnas meie unikaalsed põlevkivi töötlemise teadmised, oskused ja tehnoloogia. Eesti Energia valduses Eestis, Jordaanias ja USAs leidub hinnanguliselt kuni 11 mld tonni põlevkivi. Eesti Energia on rohkem kui 7500 töötajaga Eesti üks suuremaid tööandjaid.

ÄRITULUD

868,5 mln eurot

+1,3%

KULUMIEELNE ÄRIKASUM (EBITDA)

278,4 mln eurot

+5,0%

PUHASKASUM

76,9 mln eurot

-48,5%

INVESTEERINGUD

513,5 mln eurot

+1,1%

KREDIIDIREITING

BBB+/Baa1

stabiilne / negatiivne*
väljavaade

ELEKTRI MÜÜK

10,0 TWh

-6,4%

VÕRGUTEENUSTE MÜÜK

6,4 TWh

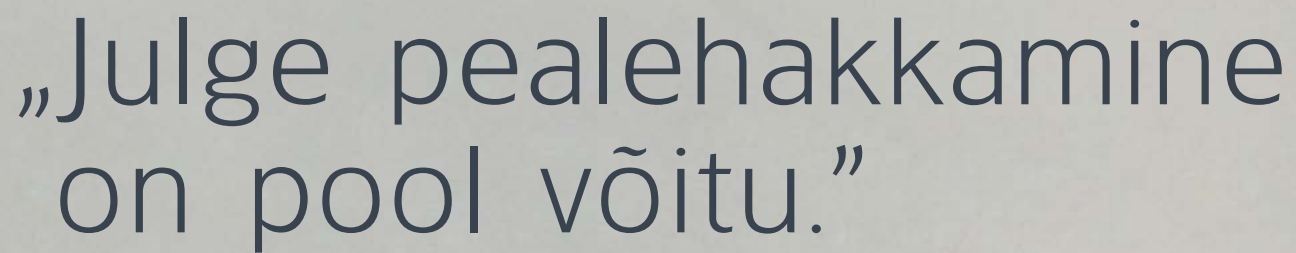
+3,2%

VEDELKÜTUSTE MÜÜK

189,2 tuh t

+15,3%

* Muudetud jaanuaris 2013

A photograph showing three green leaves, possibly from a lily pad, resting on a light-colored, reflective surface. The leaves are covered with numerous small, clear water droplets. The surface of the leaves and the water droplets are highly reflective, creating bright highlights and soft shadows. The background is a plain, light gray color.

„Julge pealehakkamine
on pool võitu.”

Strateegia

Eesti Energia tegutseb Balti- ja Põhjamaade ühineval energiaturul. Kogu maailmas hinnatakse meie teadmisi ja oskusi põlevkivi töötlemisel.

Meie edu põhineb Eestis paikneva elektrivõrgu, regionaalse elektriturul ja globaalse vedelkütuste äri kaalutletud omavahelisel sidumisel. Arendame elektrienergia ja vedelkütuste tootmist ja teenuseid ning põlevkivienergeetika tehnoloogiaid ja nendega seotud teenuseid, pöörates erilist tähelepanu tegevuste efektiivsusele ning toodete suuremale kasumlikkusele. Eri riskidega äritegevuste

ühtne juhtimine võimaldab meil kiiremini kasvada ja luua omanikule rohkem väärtust.

Tegutseme vastutustundlikult ja avatult.

Peame esmatähtsaks keskkonna- ja ohutusnõuete täitmist. Arvestame oma tegevusest mõjutatud kogukondade huve ning tunneme vastutust kohaliku energeetika arendamise eest.

Visioon

Oleme suurim põlevkivienergia ettevõtte maailmas ja uute energialahenduste pakkuja Läänemere piirkonnas

Missioon

Kogu meie energia inimese heaks

Elektrivõrk

Elektrilevi jaotusvõrguteenuste kvaliteet Eestis peab muutuma koos klientide ja regulaatori ootustega. Strateegia keskmes on tasakaalu tagamine üha kiiremini areneva tehnoloogia ja klientide kasvavate ootuste, võrguettevõtte varade pika eluea ning suure kapitalivajaduse vahel.

Suurim väljakutse on elektrivõrgu tormikindluse suurendamine, 2017. aastaks 100% nutiarvestite kasutuselevõtt ning efektiivsuse kasvatamine.

Elektrilevi tagab kõigile turuosalistele pideva võrdse juurdepääsu võrguteenusele ning regulaatori kehtestatud kvaliteedinõuete täitmise.

Lähiaastatel investeerime Elektrilevi võrgu arendamiseks kogu Elektrilevi ärikasumi, mis suurendab reguleeritud vara mahtu.

Elekter

Eesti Energia tootmisvõimsused regionaalsel elektriturul katavad vähemalt Eesti elektritarbimise, aidates seeläbi tagada Eesti energiajulgeolekut. Toetame vaba regionaalse elektrituru arengut. Oleme andnud oma osaluse Eesti ja Soome vahelises elektrikaablis elektribörsi Nord Pool Spot kasutusse ning edendame aktiivselt ülekandeliinide maksimaalset kasutust Balti riikides.

Tegutseme aktiivselt ja vastutustundlikult elektribörsidel.

Muudame oma tootmisportfelli vastavalt Euroopa Liidu energia-, kliima- ja keskkonnapoliitika arengule ning konkurentsivõimele regionaalsel elektriturul. Selleks kasutame maksimaalselt olemasolevate tootmisvõimsuste potentsiaali ning mitmekesistame elektrijaamades kasutatavaid kütuseid, täites samas kõik karmistuvad keskkonnanõuded.

Oluliselt suurendame ka CO₂-neutraalse elektritootmise võimet Balti riikides.

Lisaks arendame hajutatud elektri ja soojuse tootmist (koostootmisjaamad ja tuulepargid). Konkreetseid investeerimisotsuseid langetame järk-järgult, arvestades seaduste ja elektrituruga arenguga.

Suurimaks väljakutseks on CO₂-heitmete vähendamiseks vajalike uute investeeringute tasuvuse tagamine olukorras, kus Balti riikides on ulatuslikult kasutamata tootmisvõimsusi, Euroopa Liidu kliimapoliitika ei toimi planeeritult ning võistelda tuleb Euroopa Liidu välispiiri tagant suurtes kogustes imporditava elektriga.

Oleme sujuva klienditeenindusega ettevõtte, mis pakub energiat ja energiasäästuteenuseid. Elektri müümisel lõpptarbijatele Eestis, Lätis ja Leedus hoiame pikaajaliselt oma elektritootmise varadele vastavat turuosa.

Vedelkütused

Eesti Energia strateegia põhineb põlevkivivarude väärtustamisel ja selleks vajaliku tehnoloogia arendamisel. Uurime põlevkivimaardlaid kogu maailmas, omandame kaeveõigusi, arendame põlevkivi kasutamise projekte, müüme oma tehnoloogia kasutamise õigusi ja valmistame tehnoloogiakriitilisi komponente. Peamine väärtuse kasvatamise potentsiaal peitub põlevkivimaardlate kasutuselevõtu tehnilise ja majandusliku otstarbekuse tõestamises (*resources to reserves*) ning seejärel kasutusõiguste muutmises toimivateks tootmisprojektideks.

Me oleme välja
arendanud ainulaadse
põlevkivist vedelkütuste
tootmise Enefit-tehno-
loogia, mis võimaldab

tööstuslikus tootmises ära
kasutada kogu kaevan-
datud põlevkivi, sealhulgas
peenpõlevkivi.

Eestis töötav põlevkivitööstuskompleks tõestab rahvusvahelisel turul Enefit-seadmete põhimõtetlik efektiivsust ja keskkonnaohutust. Meie strateegiline koostöö insenerifirmaga Outotec tagab põlevkivi eri liike ja kohaliku keskkonna eripära arvestavate tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamise ja juurutamise.

Meil on kaeveõigused Eestis, Jordaania ja USAs. Eestis asuva põlevkiviressursiga tagame Eesti energiajulgeolekut. Väljaspool Eestit kaasame põlevkivist vedelkütuste ja elektrienergia tootmise, arendamisse teisi investoreid ja partnereid.

Efektiivsus

Eesmärkide saavutamiseks pöörame erilist tähelepanu efektiivsuse tõstmisele ning viime selleks ellu mitmeaastased kogu ettevõtet haaravad programmid.

Esmatähtsaks peame tööjõu efektiivsuse tõstmist, et tõsta tööjõu tootlikkust kiiremini, kui kasvavad ettevõtte tööjõukulud.

Teiseks keskendume keskkonnakulude kasvu mõjude neutraliseerimisele, et vähendada keskkonnakulutusi ning muuta suur osa energiatootmise jääkproduktidest mitmesugusteks müüdavateks toodeteks.

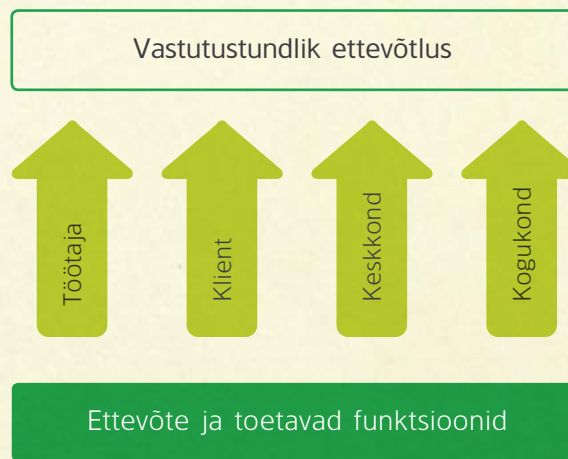
„Ettevaatus
on tarkuse ema.”

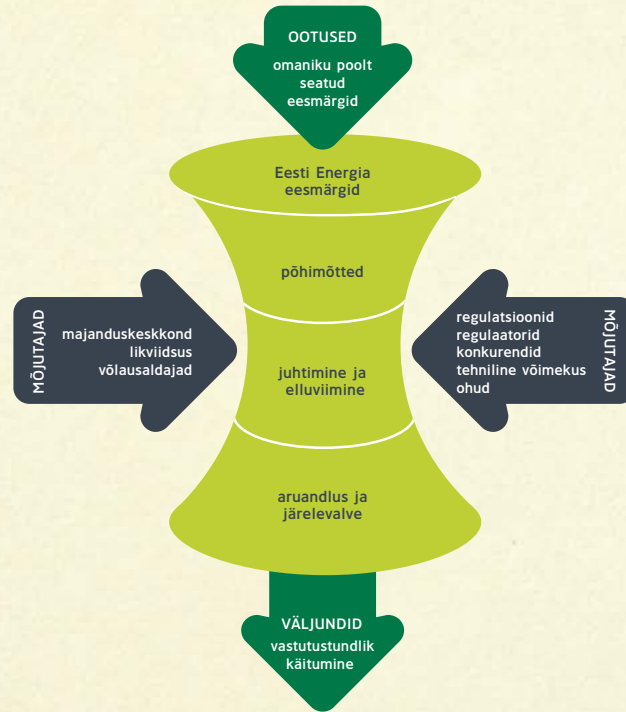

Vastutustundlik ettevõte, ühingu- ja riskijuhtimine

Eesti Energia ärieesmärkide saavutamise eeldus on vastutustundlik ettevõtlus. Äritegevuse jätkusuutlikkuse tagab kasum, jätkuva kasumi tagamiseks aga on vajalik vastutustunne inimeste, keskkonna ja ühiskonna ees. Vastutustundliku ettevõtluse eesmärke saab ellu viia aga ainult siis, kui ettevõtte ning selle toimimist korraldavad ja toetavad funktsioonid on õigesti üles ehitatud.

Eesti Energia kontserni valitsemismudel seob omavahel ettevõtte ning selle toimimise aluseks olevad põhimõtted ja nende elluviimise viisid.

Vastutustundlikkuse eesmärgi seades toetume kindlatele tegevuspõhimõtetele neljas kategoorias: töötaja, klient, keskkond, kogukond. Äriühinguna keskmisest enam reguleeritud tegevusvaldkondades tegutsedes on meie eesmärk vastutustundlik tegutsemine, mis on kooskõlas omaniku ehk Eesti Vabariigi poolt heakskiidetud strateegiliste eesmärkidega. Keskkel kohal on märksõnad nagu investeerimisvajadused, arendus, efektiivsus ja kõikide regulatsioonide täitmine.

Meie tegevuse väljundid on vahetult seotud meile seatud ootustega. Nende mõõtmiseks ja igapäevaseks teadvustamiseks oleme juurutanud eritasemelised sisemised protsessid. Käesolevas sotsiaalse vastutuse aruandes kajastame nendest olulisemaid, selgitame nende toimimist ning esitleme nende 2012. aastal saavutatud tulemusi.

Põhimõtted

Vastutustundlikkuse põhimõtteid saame esitada kahel tasandil. Esmatasandil on meie väärtused ja eetikakoodeks. Teisel tasandil on protsessid ehk ettevõtte toimimine ja tegevus.

Meie **eetikakoodeks** on ühtaegu nii oma töötajatele mõeldud sisedokument kui ka eeskiri meie lepingupartneritele, kellelt me samade põhimõtete järgimist ootame:

- osaleme ainult seaduslikes tehingutes, sest oleme ausad ja usaldusväärsed;
- kasutame tööandja/ettevõtte vara heapere-mehelikult ja säästlikult;
- meile on olulised meie inimesed – nii kliendid, partnerid, kandidaadid, kolleegid kui ka konkurendid; me kohtleme neid kõiki viisakuse, lugupidamise ja tähelepanuga;
- hoidume sellistest suhetest avalikkuse, klientide, partnerite, konkurentide ja kaastöötajatega, mida võidakse mõista meie erapooletuse mõjutamisena (huvide konflikt);

- me ei paku oma tegevusega tööandjale konkurentsi ega tekita ettevõtlusega tegeledes tööandjale majanduslikku kahju;
- me kõik juhime ühiselt eetikakoodeksist ning tagame selle elluviimise.

Vastutustundlik ettevõtte 2012

Vastutustundlikku ettevõtluse indeksis omistas Eesti Energia **hõbetaseme kvaliteedimärgise**.

„Anname iga-aastase vastutustundliku ettevõtluse indeksi põhjal ettevõtetele kvaliteedimärgiseid, et tunnustada nende püüdlusi vastutustundlikul tegutsemisel ja innustada seda veelgi strateegilisemalt tegema. Indeksi tulemused väljendavad ettevõtete taset võrreldes tänast Eesti reaalsust peegeldava võimaliku suurepärase sooritusega. Märgise saajad on tublid, ent julgustame neidki uusi ja veel paremaid lahendusi leidma.”

Marko Siller

Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi tegevjuht

Meie väärtused

Ettevõtlikkus

Koostegemine

Aasta Tegija 2012:
Janis Bethers (Läti)

Aasta Tegijad 2012:
(vasakult) Katrin Tamsar,
Katriin Loorents,
Krista Tammäe,
Erkki Lindepuu

Vastutustunne

Asjatundlikkus

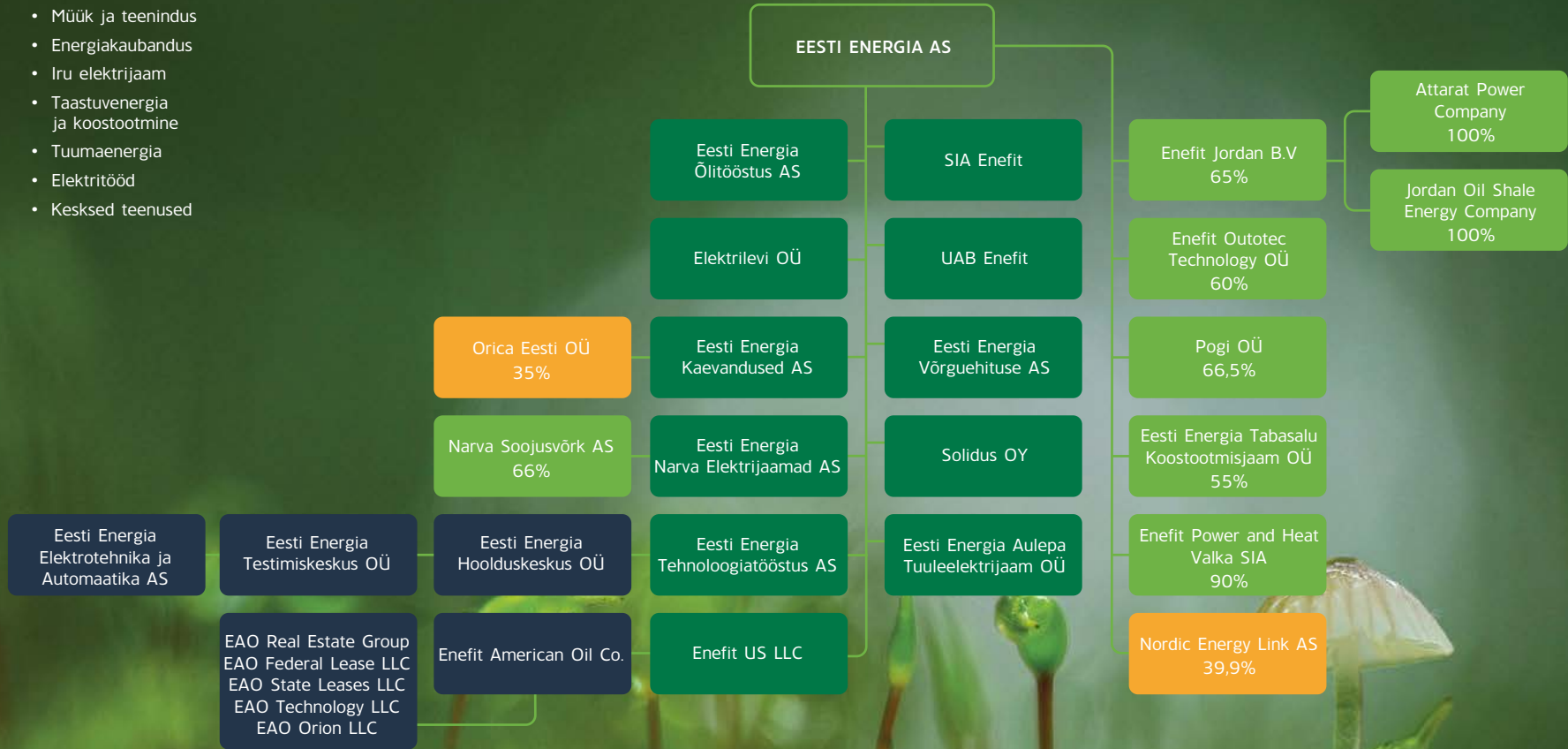

Aasta Tegija 2012
kuldmärk:
Viktor Dobrovolskihh

Aasta Tegijad 2012:
Jelena Obolonskaja,
Aleksandr Mosnikov

- Energiamüük
- Müük ja teenindus
- Energiakaubandus
- Iru elektrijaam
- Taastuenergia ja koostootmine
- Tuumaenergia
- Elektritööd
- Kesksete teenused

- 100% Eesti Energia ASI omanduses
- Ühisettevõtte, mis tugineb Eesti Energia ühingujuhtimisele
- 100% Eesti Energia ASI tütarettevõtja omanduses
- Vähemusosalus

Juhtimine ja elluviimine

Meie tegevuse aluspõhimõte, millele peab vastama ka meie riskivalmidus, on juhendumine tegevust korraldavatest regulatsioonidest. Kui see põhimõte on täidetud, saab edasi arendada vastutustundlikkust.

Eeldused ja aluse seaduskuulekaks tegevuseks loob kontserni stabiilne ja lihtne struktuur, mis võimaldab meil loogiliselt eesmärgi seada ning tulemusi mõõta ja saavutada.

Üldkoosolek

Eesti Energia kõik aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. AINUAKTSIONÄRI õigusi teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja kommunikatsiooniminister.

Vastutustundliku ettevõtluse seisukohast on kande roll üldkoosolekul, kes omanikuna määrab kindlaks meie tegevuse kõige olulisemad eesmärgid. Olles Eesti suurimaid tööandjaid, investeerivate tegijaid ning majanduse käekäiku oluliselt mõjutava sektori esindaja, peavad meie eesmärgid olema tasakaalustatud.

Nõukogu

Eesti Energia nõukogu peamised ülesanded on üldkoosolekul vastu võetud strateegia esindamine, kontserni olulisemate strateegiliste ja taktikaliste otsuste kinnitamine ning kontserni juhatuse tegevuse suunamine ja kontrollimine.

Nõukogu koosneb kaheksast liikmest, kellele seatavad ootused on sätestatud riigivaraseaduses ning kelle tegevus on fikseeritud nõukogu töökorraga. Ülevaade nõukogu liikmetest, nende volitustest, osalemisest nõukogu töös, nende tasudest ning majandusaastal vastuvõetud otsustest on 2012. aasta aastaaruandes ja Eesti Energia kodulehel.

Juhatus

Tegevjuhtimise eest vastutab Eesti Energia juhatus, kuhu kuulub viis liiget. Juhatusel liikmed valib nõukogu, juhatusel esimees määratakse eraldi. Juhatusel esimehel on ka tegevjuhi funktsioon. Juhatusel liikmete vastutusvaldkonnad haaravad meie kolme ärivaldkonda, finantsjuhtimist ja tegevjuhtimist. Juhatusel ühine ja peamine eesmärk on omaniku kinnitatud strateegia elluviimine.

Tütarettevõtjate nõukogud

Eesti Energia kontserni tütarettevõtjate juhtimist korraldavad tütarfirmade juhatajad või juhatused. Nende nõukogudena toimib Eesti Energia juhatus. Igapäevane juhtimine on lisaks korraldatud ärivaldkonna juhtrühmade kaudu, mis tagavad võimalikult suure sünergia lähedaste ja omavahel seotud äriprotsesse koordineerivate tütarfirmade vahel.

„Baltic Institute of Corporate Governance” (BICG) uuring:
Riigi ainuosalusega äriühingute seas on Eesti Energia kõige parema
valitsemisega äriühing Baltikumis.”

„Riigi osalusega äriühingute hea käekäik on vajalik kogu majanduse edukaks toimimiseks. Hea valitsemistava on omakorda iga ettevõtte tulemusliku ja jätkusuutliku juhtimise alus. BICG põhjalik uuring asetab Eesti Energia oma juhtimistavaga võrdlusgrupi tippu – see on austustvääriv positsioon. Samas on Eesti riigi äriühingute juhtimistavade edasiseks arenguks veel ruumi palju.”

Erkki Raasuke

Majandus- ja kommunikatsiooniministri nõunik

Kindlad ja teadvustatud juhtimispõhimõtted

Eesmärkide elluviimiseks on kehtestatud terviklikud juhtimispõhimõtted, mis soodustavad mitmesuunalist infovahetust. Põhimõtete puhul on oluline nende lõimitus, ühene mõistetavus ja lihtsus. Nende sõnastamise, arendamise ja rakendamise eest vastutab kontserni juhatus.

Tulemustele orienteeritud eesmärgistamine on rakendatud kogu kontsernis – see hõlmab kõiki protsesse ja juhtimistasandeid kuni iga töötajani. Ühtsete eelduste ja stsenaariumide haldamisega tegeleb kontserni juhtimisarvestuse osakond. Eesmärkide sõnastamise ja kinnitamise eest vastutab juhatus. Vastutus eesmärkide saavutamise eest lasub igal töötajal.

Ärivaldkonnad

Ärivaldkonnad on ettevõtjaid koondavad grupid. Iga ärivaldkonna tegevust korraldab juhtrühm, kuhu lisaks valdkonnajuhile (Eesti Energia juhatuse liige) kuuluvad tütarettevõtjate juhatuse liikmed ning vajalikud spetsialistid.

Toetavad funktsioonid

Ärieesmärkide saavutamist toetavad kontserni-üleselt järgmised funktsioonid:

- strateegia kujundamine,
- personalijuhtimine ja koolitus,
- keskkonnaohutuse juhtimine,
- kinnisvara ning sõidukite haldamine,
- tuleohutuse, päästeteenistuse ning turvateenistuse pakkumine,

- rahastamise, raamatupidamise ja juhtimisaruandluse korraldamine,
- infotehnoloogia haldamine ja arendamine,
- õiguslane teenindamine,
- kommunikatsiooni ja turunduse juhtimine,
- riskijuhtimine ja siseauditite korraldamine.

Kokkulepitud aruandluspõhimõtted ja järelevalve

Kvaliteetsete juhtimisotsuste alus on adekvaatne ja õigeaegne informatsioon. Oluline on tagada, et aruandlus oleks faktipõhine, aga ka prognoosiv. Nii on parimate teadmiste põhjal võimalik enneta riske ning pöörata need võimalusteks ja konkurentsieelisteks.

Kontserni aruandlus on jagatud kaheks: a) finantsaruandlus ja b) juhtimisaruandlus, mis käsitleb ka vastutustundlikku ettevõtluse näitajaid.

Finantsaruandlus keskendub valdavalt kontserni üksuste majandusnäitajatele. Jagame avatult olulist informatsiooni meedia ja eurovõlakirja investoriga. Täpsem info on esitatud 2012. aasta aastaaruandes ja Eesti Energia kodulehel.

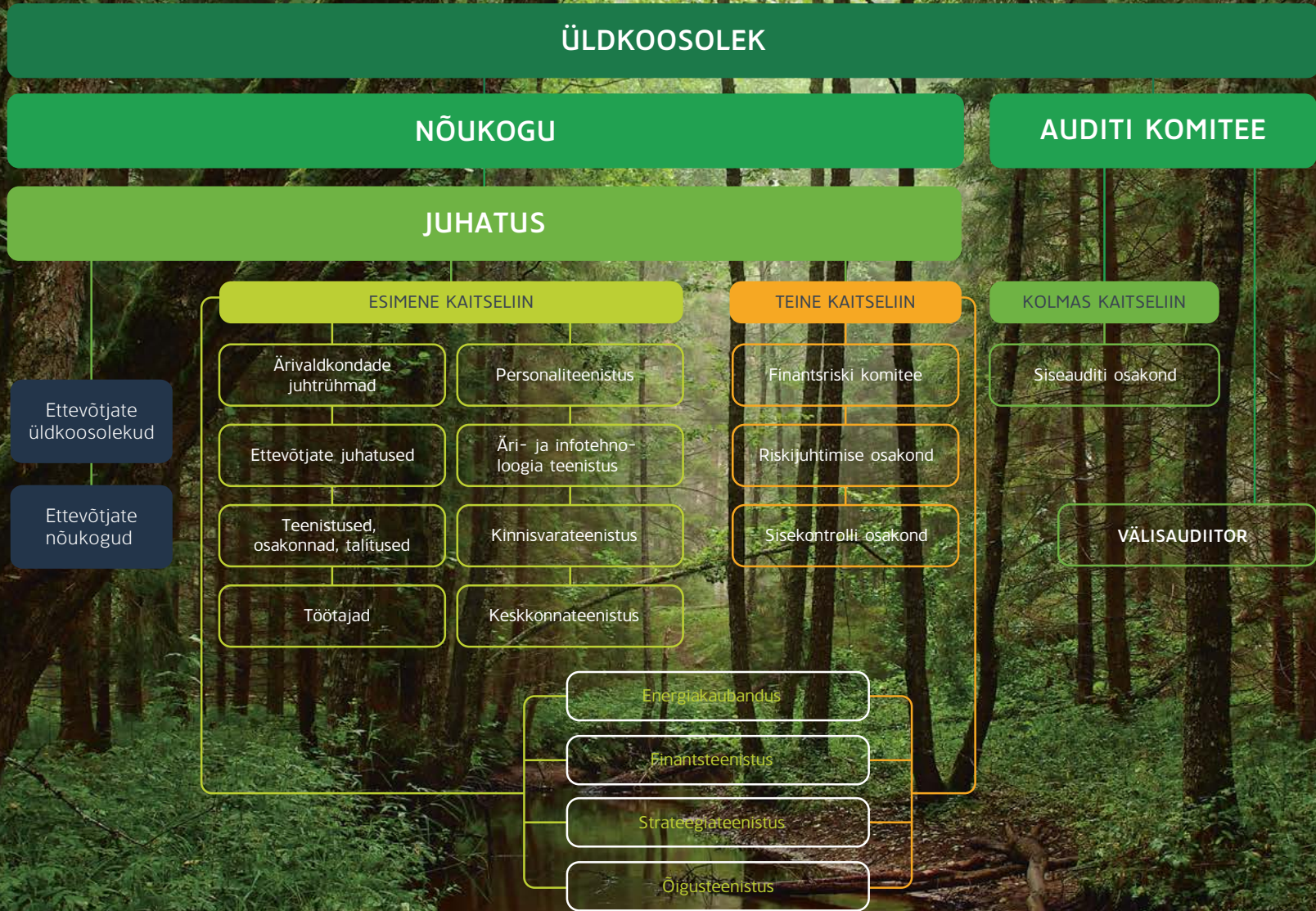
Juhtimisaruandlus on valdavalt kontsernisiseseks kasutuseks. Eristame tegevusnäitajaid käsitlevat aruandlust, mis keskendub ettevõtjate tulemuslikkusele, ning projektide aruandlust, mis analüüsib investeringute ja arenduste realiseerimist. Vastutustundlikkuse tegevuse mõõtmine kajastub tegevuseeldusena ja asjaomaste otsuste juures läbiva põhimõttena.

2012. aastal investeerisime aruandluse arendusse, et suurendada selle usaldusväärsust. Juhtimisaruandlusega tegeleb kontserni juhtimisaruandluse osakond.

Toimiv järelevalve

Eesti Energia kontsernis on mitmetasandiline ja tasakaalustatud järelevalve ahel, mille eesmärk on keskenduda kõige olulisematele riskidele. Riskide põhjal kohandame oma tegevust, et aidata maksimaalselt ja ennetavalt kaasa kontserni eesmärkide saavutamisele. Seejuures on vastutustundliku ettevõtluse prioriteedid nii aruandluse kui ka järelevalve fookuses läbivalt. Järelevalves osalevad funktsioonid nagu auditikomitee, välisaudit, siseaudit, sisekontroll ja riskijuhtimine.

Auditikomitee peamine ülesanne on nõukogu nõustamine järelevalvega seotud küsimustes. Komitee teeb järelevalvet a) raamatupidamise põhimõtetest juhendumise, b) finantseelarve ja -aruannete koostamise ja kinnitamise, c) välisauditi teostamise piisavuse ja tõhususe, d) sisekontrollisüsteemi arendamise ja toimimise (sh riskide juhtimise) ja e) ettevõtte tegevuse seaduslikkuse üle. Komitee osaleb välisauditi sõltumatuse tagamisel ning siseauditi planeerimisel ja hindamisel. Kontserni hõlmava siseauditi funktsiooni kaudu saab auditikomitee vajaliku teabe hinnangute kujundamiseks ka tütarettevõtjate suhtes.

Komitee koosseisu ja esimehe määrab Eesti Energia nõukogu. Komitee koosseis on esitatud 2012. aasta aastaaruandes ja Eesti Energia kodulehel.

Finantsauditi teostamisel lähtume rahvusvahelistest auditeerimise standarditest (*International Standards on Auditing*) ning siseauditi korraldamisel lähtume rahvusvahelistest **siseauditi** tegevust korraldavatest standarditest (*International Professional Practices Framework*). Siseauditi osakonna ülesanne on kaasa aidata sisekontrollikeskonna, riskide juhtimise ja ärijuhtimise kultuuri parandamisele.

Huvikonflikti vältimiseks ja pettuste ennetamiseks on koostatud kontserni pettuseriski juhtimise strateegiast lähtuv praktiline tegevusplaan, mille eest vastutab sisekontrolli osakond. Oodatava tulemusena näeme, et ennetus- ja avastamistegevused aitavad ära hoida tulude ja kasumi kaotust, klientide rahulolematust ja lahkumist, maine kahjustamist, ärisaladuste ja siseinfo või varade vargusi ning informatsiooniga manipuleerimist. Töötajad saavad kasutada konfidentsiaalsust garanteerivaid kanaleid (sh sõltumatu advokaadibüroo automaatvastaja ja e-post), mille kaudu saab teada anda rikkumistest või ebaeetilisest käitumisest.

Töötajate võimalike **huvikonfliktide vältimiseks** on kasutusel majanduslike huvide aruandlussüsteem. Töötajad, kes tööülesandeid täites võivad sattuda huvikonflikti, esitavad oma majandushuvid ning kinnitavad korrapäraste enesehindamistega oma sõltumatust.

Siseteabe käsitlemise oleme reguleerinud vastavate nõuetega, sest kontsern on emiteerinud ja Londoni Börsil noteerinud eurovõlakirjad. Siseteabe nõuetekohane käsitlemine on oluline, et kaitsta võlakirjainvestorite huve ning tagada võlakirjade aus ja õiglane kauplemine. Kõigile võlakirjaomanikele ja potentsiaalsetele investoritele

peab olema õigeaegselt, järjepidevalt ja võrdsetel tingimustel kättesaadav oluline informatsioon kontserni kohta.

Eesti Energiaga seotud isikutel on oma ametikohtast tulenevalt teatud aegadel ja juhtudel välti-

matut rohkem teavet kontserni kohta, kui seda on investoritel ja avalikkusel. Sellise info väärkasutuse vältimiseks oleme loonud siseteabe kaitse korra.

2012. aastal ei esinenud ühtegi siseteabe väärkasutamise tunnustega juhtumit.

Eesmärke toetav riskijuhtimine

Riskijuhtimine kui osa järelevalvest

Riskijuhtimise aluseks Eesti Energia kontsernis on ühtsed riskijuhtimise põhimõtted. Iga kontserni ettevõtja peab tagama, et lähtuvalt talle seatud eesmärkidest on riskid jooksvalt juhitud ning et need ei ohusta eesmärkide saavutamist. Riskide võtmine on äritegevuse normaalne osa, misjuures tuleb olla veendunud, et riski realiseerumisel oleks endiselt tagatud üksuse eesmärgipärane ja jätkusuutlik tegevus. Teisisõnu ei tohi kontsern kanda oma riskitaluvuse piire ületavaid kahjusid.

Riskiaruanded esitatakse kaks korda aastas äri- valdkondade juhtrühmadele, kontserni juhatusele ja auditikomiteele. Vajadusel tutvub aruandega ka Eesti Energia nõukogu. Riskiaruanne on oluline sisend siseauditi tegevuste planeerimisel.

Riskijuhtimine kui osa juhtimisest

Riskide juhtimine Eesti Energias on iga töötaja vastutus, mis on seotud tema tööülesannetega. Riskijuhtimist oleme teadlikult ja eraldiseisvalt arendanud aastast 2006. Riskijuhtimises on kaks olulist aspekti: a) julgus võtta riske; b) teadlik tegevus, mis arvestab kontserni riskitaluvust ja riskivõimet (s.o määratletud riskivalmidus, millest juhindutakse).

Riskitaluvuse ja riskivõime saavutamiseks rakendame parimaid rahvusvahelisi riskijuhtimise tavasid. Neist lähtuv mudel põhineb üheselt fikseeritud riskijuhtimise kategooriatel, mille põhjal omakorda oleme välja töötanud konkreetseid strateegiaid ja juhtnõõrid.

RISKIJUHTIMISE ORGANISATSIOON/KORRALDUS

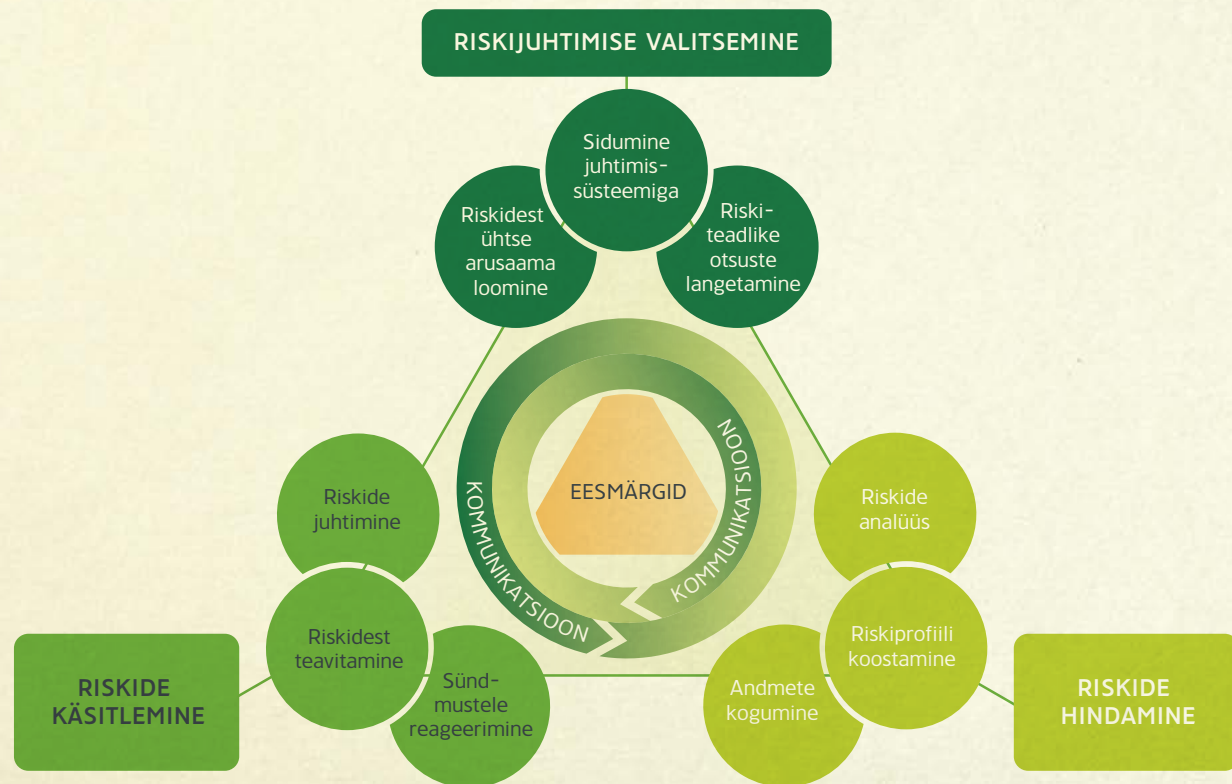
Mudel väljendab kogu kontserni riskiprofiili, aga vastavalt vajadusele ka iga tütarettevõtja või arendusprojekti riskiprofiili. Riskiprofiilis kaalume oma

riske ja riskivalmidust. Eesti Energia kontserni riskivalmidust saame kategooriatest lähtuvalt esitada järgnevalt:

Et meie riskide juhtimine oleks mõõdetav ja tulemuslik, selleks oleme määratlenud kontserni väärtuse kindlustamise põhimõtte. Eesmärkide seadmisel lähtume kontserni riskikategooriatest, kuid nii, et eesmärkide saavutamine ei ületaks riskitaluvust.

Sellela tagame kontserni jätkusuutlikkuse ning kasumlikkuse. Riskijuhtimise mudelis on esindatud kõige kõrgema taseme protsessielemendid nagu riskijuhtimise valitsemine, riskide hindamine ja riskide käsitlemine.

Oleme jaganud riskid ja oma riskivalmiduse viide põhikategooriasse, mille juhtimiseks kasutame konkreetsele grupile kohandatud toiminguid ja strateegiaid:

ÄRIRISKID

Tuvastamine	Mõõtmine	Juhtimine	Kokkuvõte
Tuvastamine on nii meie äri- ja tootejuhtide kui ka juristide regulaarne ülesanne. Paljud äririskid on seotud regulatiivsete keskkondadega ning seega meie jaoks välised riskid.	Mõõtmisel lähtume ebakindluste tasemetest.	Meetmetena on kasutusel vastavuse tagamise (ingl <i>compliance</i>) protsessi meetmed: regulatsioonimuutuste tuvastamine, kaasarääkimine nende väljatöötamises, organisatsioonisisene juurutamine, jooksev vastavuse jälgimine ning mittevastavuste teadvustamine ja nendega tegelemine.	Olulisema muutusena tugevdasime 2012. majandusaastal äririskide juhtimisel äririske mõjutavate eelduste ja regulatsioonide monitoringut. Eesti regulatsioonide puhul pälvisid enim tähelepanu seadusandlikud muudatused seoses taastuvatest energiaallikatest elektritootmise toetamise piiramisega ning 1. jaanuarist 2013 jõustuvad jaekliendi avatud elektriturgu reguleeriv elektrituruseadus ja võrgueeskiri.

TURURISKID

Tuvastamine	Mõõtmine	Juhtimine	Kokkuvõte
Tururiskid on meie riskiprofiilist tulenevalt elektri-, õli- ja CO ₂ hinna, valuutakursside muutumise ja intressimäärade muutumise riskid. Jooksvalt uute äritegevuste lisandumisel hindame alati tururiskide võimalikku lisandumist.	Mõõtmisel kaalume eri positsioone oma riskitaluvusega.	Riskide juhtimise strateegiad on erinevad tulenevalt riskipositsioonist ja turgudest. Samuti arvestame nende juhtimisel kontserni eesmärke. Kasumi maksimeerimine on tururiskide juhtimise sisulisemaid eesmärke.	Riskide juhtimises energiakaubanduse, finantsosakonna ja finantsriskide komitee jooksva tegevuse kaudu oleme oluliselt panustanud tulevaste perioodide hindade fikseerimisele, et meie riskide juhtimise strateegiates fikseeritud ja oodatavad kasumid oleksid saavutatud.

FINANTSRIISKID

Tuvastamine	Mõõtmine	Juhtimine	Kokkuvõte
<p>Finantsriskid on meie riskiprofiilist tulenevalt krediidirisk ja likviidsusrisk. Uute äritegevuste lisandumisel hindame alati uute riskide võimalikku lisandumist.</p>	<p>Mõõtmisel kaalume eri positsioone oma riskitaluvusega.</p>	<p>Riskide juhtimise strateegiad on erinevad tulenevalt riskipositsioonist, krediidireitingutest ja piirangutest, mille meile seavad meie laenuandjad. Antud riskide võtmise eesmärk ei ole kunagi kasumi teenimine.</p>	<p>Riskide juhtimises lõppenud majandusaastal olulisi muutusi toimunud ei ole. Jätkuvalt keskendusime finantsosakonna ja finantsriskide komitee tegevuse kaudu finantsriskide täpsemale mõõtmisele ning sobilike strateegiate leidmisele nende teadlikuks juhtimiseks. Meie jaoks on oluline hoida mitmekesisena ja konkurentsirohkena meie rahastamisvõimalused, hajutades sealjuures vastaspooltest tulenevad krediidiriskid.</p>

TEGEVUSRISKID

Tuvastamine	Mõõtmine	Juhtimine	Kokkuvõte
<p>Tuvastamine on jooksev ülesanne pea kõikidele meie organisatsiooni töötajatele. Anname aru, et päris iga töötajani riskijuhtimise kontekstis on raske jõuda ja selleks on loodud protsessiomanike vahelihid, kellel on oluline osa tegevusriskide tuvastamisel ja juhtimisel.</p>	<p>Mõõtmise kategooriad on kontsernis ühtlustatud ning lähtuvad riskide poolt mõjutatavatest eesmärkidest ning selle mõju ulatusest.</p>	<p>Meetmetena on kasutusel kontrolli- ja maandamismeetmed erinevate protsesside tasandil. Suuremate riskitaluvust mõjutavate riskide maandamiseks kasutame kindlustusi.</p>	<p>Riskide juhtimisel keskendusime kõigis tootmisetappides jätkuvalt ohutusstandardite ja -regulatsioonide võimalikult suures mahus rakendamisele. Lisaks vastavuse tagamisele juhime teisi riske, mis võivad ohustada kas organisatsiooni või protsessitasandi eesmärkide saavutamist. Samuti keskendusime kõikvõimalike riskide haldamisele, mis ohustavad tegevusnäitajate või -mõõdikute adekvaatsust. Suurimad riskid maandame kindlustusega.</p>

PROJEKTIRISKID

Tuvastamine	Mõõtmine	Juhtimine	Kokkuvõte
Tuvastamisesse panustavad eksperdid, kes osalevad kontserni uute arendus- ja investeerimisprojektide ettevalmistamises, arendamises ja elluviimises. Selleks oleme süsteemselt rakendanud eraldi protsessid ja tegevuspõhimõtted.	Mõõtmine kattub ositi tegevusriskide mõõtmisega, kuid on laiem, kuna peab arvesse võtma ka kõikide teiste riskikategooriate olemasolu. Mõõtmisel rakendatavad kategooriad on seotud mõjuga eesmärkidele.	Riskide juhtimisel kasutame valdavalt süstemaatilist monitooringut ning tegevuste planeerimist riskide mõju minimeerimise ja projektide tulususe kasvatamise eesmärgil.	Riskide juhtimises keskendusime oluliselt enam konkreetse projekti iga etapi riskide analüüsisele ning nende mõjude hindamisele tasuvuse arvestamisel. Ajakohase info jõudmiseks juhtimistasanditeni oleme rakendanud regulaarse aruandluse juhatuse ja nõukogu tasemeni.

„Kes tööd teeb,
see rõõmu näeb.”

Eesti vanasõna

Töötajad

Kõige olulisemad on inimesed – nii töötajad kui ka kliendid. Meile on oluline, et meie töötajad oleksid pädevad, kliendile suunatud, motiveeritud ning et neid iseloomustaksid ettevõtte põhiväärtused. Töötajate tagasiside põhjal pakub töö Eesti Energias erialaseid väljakutseid koos arenguruumi

ja turvalise töökeskkonnaga. Edu tagamiseks peame silmas äritegevuse jätkusuutlikkust, mistõttu keskendume personali pikaajalisele planeerimisele, töötajate arendamisele ja järelkasvu loomisele.

Eesti eelistatuim ja mainekaim tööandja

Tööotsinguportaalide CV Keskus ja CV-Online 2012. aasta iga-aastase küsitluste tulemusena on Eesti Energia kõige eelistatum tööandja.

Peamiste argumentidena töid küsitletud välja ettevõtte usaldusväärsuse ja arenguvõimalused.

Uuringufirma TNS Emori 2012. aasta tööandjate maine uuringu põhjal hinnati Eesti Energia kõige parema mainega tööandjaks.

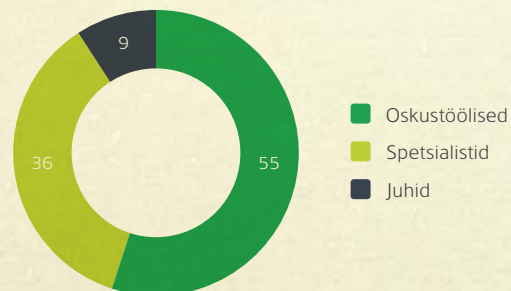
Küsitletud pidasid peamisteks tugevusteks ettevõtte edukust oma tegevusalal, konkurentsivõimelist palka ning arengu- ja koolitusvõimalusi.

Eesti Energia tööandjana

Peame tähtsaks oma ala asjatundjate olemasolu nii täna kui ka homme. Hindame oma töötajaid ning kohtleme neid alati väärikalt ja õiglaselt ning panustame töötajate arengusse.

- Eesti Energias töötab 7560 töötajat (seisuga 31. detsember 2012);
- Paikneme üle terve Eesti, sh 74% Ida-Virumaal. Lisaks Lätis, Leedus, Saksamaal Jordaania ja USA-s, välisriikides kokku 50 töötajat.
- Töötajate keskmine vanus on 48 aastat ja tööstaaž on 13,8 aastat.
- Töökeeled on eesti ja vene keel, lisaks inglise keel.

Töötajate jaotus ametiprofiili järgi (%)

Ettevõtte töötajaid ühendavateks põhiväärtusteks on **asjatundlikkus, ettevõtlikkus, vastutustunne ja koostegemine**. Et me ei piirduks vaid väärtuste sõnastamisega, tegeleme üha enam väärtusjuhtimisega. Kasutame juhtidele ja spetsialistidele mõeldud kompetentsimudelit, mis võimaldab siduda töötajate hindamised, koolituse, palga- ja karjäärisüsteemi ettevõtte põhiväärtustega. Kompetentsimudel aitab igal töötajal oma töös põhiväärtused lahti mõtestada ning hinnata oma tegutsemist vastavalt põhiväärtustele.

Oma igapäevatöös juhivad kõik töötajad meie **eetikakoodeksist**. Eetikakoodeks aitab ka keerulistes situatsioonides teha õigeid valikuid. Eetikakoodeksist räägime pikemalt lk. 21.

Meie vabatahtlik tööjõu volavus on 2,1%.

Personali planeerimine

Värske rahvaloendus 2012. aastal ilmestas teadaolevat fakti – Eesti elanikkond vananeb ja väheneb kiires tempos. Lähima kümne aasta mure Eesti Energias on piisava hulga töökatte leidmine. Ligi kolmandik meie töötajatest jõuab 10 aasta jooksul pensioniikka ja valmistub tööelust lahkuma. Meie kõige järelkasvukriitilisemad valdkonnad on kaevandamine ja

kiiresti arenev vedelkütuste tootmine. Insenere ja oma eriala tippspetsialiste napib kõikjal, kuid kõige suurem puudus on neist Ida-Virumaal.

Jätkusuutliku arengu edendamiseks planeerime ja arendame oma personali. Töötajate hindamise käigus tegeleme varasemast süsteemsemalt personali järelkasvu ja karjääri teemaga. Toetades töötajate arengut soodustame nende ettevõttesisest liikumist. Avaliku konkursi väljakuulutamisega kaasneb sisekonkursi väljakuulutamine, ent värbamisel, olgu ettevõtte seest või väljastpoolt, on valiku tegemise aluseks ikkagi kandidaadi erialane pädevus, isikuomadused, motivatsioon ja kandidaadi vastavus meie väärtustele.

Et olla tulevikus tööandjate konkurentsivõimeline positsioonil, on juba praegu oluline teada potentsiaalsete töötajate ootusi. Kaasame oma tulevaseid töötajaid võimalikult vara, pakkudes neile juba kooliõppimise perioodil praktikavõimalusi ja stipendiumeid. Sellest tulenevalt peame oluliseks olla organisatsioonikultuuris toetavad eri vanuses töötajate suhtes.

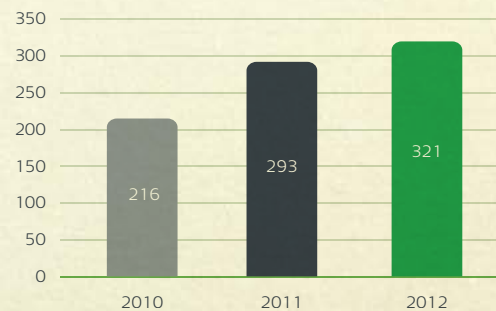
Tuleviku töötajad ja järelkasv

Meil töötab 60-aastaste ja vanemate vanuserühmas üle 750 inimese. Aastaks 2016 kasvab see 1600-ni. See omakorda tähendab, lähiaastate jooksul peame juurde värbama ligi 2000 uut töötajat.

Meie eesmärk on tõsta energeetikaga seotud karjäärivõimaluste atraktiivsust noorte hulgas. Selleks anname oma panuse energeetika valdkonna tulevikku ja kvalifitseeritud spetsialistide järelkasvu tagamiseks. Järelkasvu tegevused on esitatud lk 72-73.

Meie ettevõtetes sooritab praktikat aastas ligi 300 noort. Selleks et noori juba varakult endaga siduda, pakume praktikantidele võimalust osaleda spetsiaalselt loodud programmis.

Praktikandidid

„Minu jaoks oli kõige meeldivam üllatus, kuidas minu praktikakuude jooksul suutis ettevõtte kogu aeg hoida tunnet, et ka praktikanti väärtustatakse, temast, tema soovidest ja ideedest hoolitakse, teda soovitakse hoida ja arendada. Seda tunnet sisendasid järelkasvu ja värbamisega seotud töötajad, kes pidevalt uurisid, kuidas praktika kulgeb, kuid kõige enam just juhendaja.”

Grete Roždestvenski
Praktikant

Uute töötajate sisseelamisprogrammid

Soovime, et meie uutele töötajatele oleks sisseelamine sujuv ja efektiivne. 2012. aastal toimus kokku 11 uue töötaja päeva, mis leidsid aset nii Tallinnas kui ka Ida-Virumaal. Lisaks oleme uutele tulijatele välja töötanud sisseelamisprogrammid ning vajadusel määrame neile juhendaja. 2012. aastal liitus meie meeskonnaga 673 uut töötajat.

Tulemusjuhtimine

Eesti Energias on ühtne tulemusjuhtimise süsteem, mille eesmärk on viia äristrateegia personaalsete eesmärkide püstitamise abil pea iga töötajani. Tulemuste alaline mõõtmine on vajalik tagamaks, et töötajad liiguvad õiges suunas ja teavad, kui palju neilt oodatakse. Kord aastas hindavad juht ja töötaja eesmärkide täitmist, töötaja oskuste arengut ning lepivad kokku uue perioodi eesmärkides

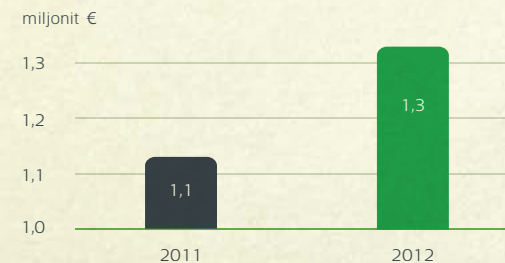
ja arenguplaanis. Iga-aastaste arenguveestluste eesmärk on tõsta töötajate kompetentsust ja igapäevatöö tulemuslikkuse taset. 2012. aastal toimus e-keskkonnas ligi 2500 aastavestlust.

Ettevõtte ja töötajate huve aitab tasakaalustada tulemustest sõltuv tasustamine. Aasta lõpuks olime tulemustasustuse süsteemidega katnud 97% töötajatest.

Töötajate areng

Saame klientidele olla professionaalseteks partneriteks vaid siis, kui tagame oma spetsialistidele kõik vajalikud pädevustunnistused ning tööohutusosalased teadmised. Selleks viime läbi sisekoolitusi energeetika-, teenindus- ja IT-valdkonnas, töökeskkonna ja tööohutuse alal. 2012. aastal valminud kolmepäevane arenguprogramm jagab sisekoolitajatele praktilisi oskusi, kuidas

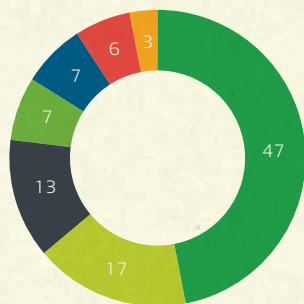
Investeeringute töötajate arendamiseks

tulemuslikumalt oma teadmisi ja kogemusi edasi anda. Kord aastas toimub arenduspäev, kus õpitakse uusi koolitusmeetodeid ja tunnustatakse neid, kes on erilise panuse andnud oma kolleegide arendamisse. Sisekoolitajate jaoks loodud 36-tunnine tugiisiku arenguprogramm keskendub vaatlemise, tagasiside andmise ja treenimisoskuste arendamisele.

Suurimad koolitusvaldkonnad (%)

- Energeetika ja tootmisõpe
- Juhtimine
- Keskonnakaitse ja töökeskkond
- Teenindus
- Muud koolitused
- Infotehnoloogia ja arvutiõpe
- Keeleõpe

„Töötajate koolitamine on huvitav, sest lisaks südamelähedase aine edasiandmisele on see suurepärase võimalus tutvuda väga toredate inimestega meie kontsernis.“

Peep Herm
Sisekoolitaja ja võrguplaneerija

Töötajate arendamise ja koolitamise põhimõtetes oli oluliseks uuenduseks sügisel rakendatud üle-kontserniline koolituskalender, mis toetab koolituste eelarvestamist, planeerimist ja elluviimist.

2012. aastal viisime ettevõttes läbi täiskasvanud õppija nädala (TÕN). Üle-eestiline täiskasvanu-haridust populariseeriv ja õppimisvõimalusi tutvustav üritus keskendus inimese elukestvale õppimisele ja enesetäiendamisele. Nädala raames tunnustasime töötajaid, kes 2011/2012. õppe-aastal omandasid kutse-, rakendusliku kõrg- ja/või kõrghariduse töö kõrvalt. 2012. aastal oli meil kokku 58 uut diplomi/tunnistuse omanikku kontserni 13 ettevõttest. 2012. aastal korraldasime esimest korda ka ettevõttesisese töövarjupäeva.

„Mul on väga hea töö, tore meeskond ja huvitavad projektid. Olen jõudnud töötada paljudes riikides ja julgen arvata, et kui ma ei töötaks praegu Eesti Energias, siis ma ei teagi, kus Eestis töötada tahaksin.”

Otto Richard Pukk
Eesti Energia Tehnoloogiatööstuse juhatuse liige

Töötajate motivatsioon ja hüved

Toetame töötajate õppimist ja arenemist, töö ja isikliku elu tasakaalu ning tervislikke eluviise. Peame meeles ja tunnustame pika-ajalisi töötajaid. Olulisel kohal on laste sündide ja koolielu alustamise toetamine nii rahaliselt kui ka ajaliselt, andes vanematele pere oluliste sündmuste puhul vaba aega.

2012. aastasse mahtus suuri sisukaid ühisüritusi: uusaastapidu töötajatele, suvepäevad koos Narva Energiajooksuga nii oma töötajate peredele kui ka külalistele, jõulupidu töötajate kuni 13-aastastele lastele. Traditsiooniliselt valisime 2012. aastal eriliste tööalaste saavutustega silma paistnud töötajate hulgast aasta tegijad ja ettevõttele enim väärtust loonud projekti – „Aasta tegu 2012”.

Pöörame tähelepanu oma töötajate võrdsele kohtlemisele. Meie organisatsioonis on lubamatu diskrimineerimine soo, rassi, emakeele, poliitiliste veendumuste või vanuse alusel. Tagame nende

õiguste kaitse ka sisejuhenditega. 2012. aastal ei esinenud kontsernis ühtegi juhtumit, mida oleks võimalik klassifitseerida inimõiguste rikkumisena.

Üle aasta viime läbi töötajate pühendumuse ja sisekommunikatsiooni uuringu, millele on võimalik vastata eesti ja vene keeles nii veebis kui ka paberankeetidel. 2012. aasta suve lõpus toimunud uuringust võttis osa 4391 Eesti Energia kontserni töötajat (60% kutsututest). Võrreldes 2010. aastaga on keskmine vastamismäär tõusnud 58%-lt 60%-le. Uuringu eesmärk on kaardistada Eesti Energia töötajate pühendumus oma tööle, mõõta rahulolu oluliste töömotivatsiooni kujundavate teguritega, analüüsida töö-ootusi, välja tuua kontserni ettevõtete ning protsesside juhtimise tugevused ja nõrkused töötajate pühendumuse kujundamisel ning arvestada töötajate tagasisidet organisatsioonis muudatuste planeerimisel ja otsuste tegemisel.

Võrreldes 2010. aastaga on edasiminekut näha muudatuste juhtimises, edutamissüsteemis ja tasustamises. Töötajad tajuvad, et muudatuste juhtimine on läbimõeldum, ent samale tasemele on jäänud arusaam põhjustest, miks neid muudatusi läbi viiakse. Uuring näitas positiivseid arengutrende üksustevahelises koostöös, tulemusjuhtimise

süsteemi alusel töötajate hindamises ning rahulolus motivatsioonipaketi ja töötasuga. Kõrgelt hinnati spetsialistide ja juhtide segmendis otseseid juhte ja ettevõtte eesmärkide selgust. Tervikuna on vähenenud aga rahulolu oma töö sisuga.

Töötajate 2012. aasta hinnangute põhjal on kolm tähtsamat arenguprioriteeti:

„Muudatuste juhtimisel töötajate parem teavitamine ning muudatuste töötajatekeskne elluviimine.”

„Üksustevaheline koostöö ettevõttes.”

„Edutamine vastavalt oskustele ja töötulemustele.”

Töötajad peavad organisatsiooni olulisteks tugevusteks:

„Juhi poolt info jagamine ettevõttes toimuvast.”

„Tööle seatud eesmärkide selgus ja arusaadavus.”

„Töö oma ala parimate asjatundjate meeskonnas.”

„Kindel ja stabiilne töökoht.”

Sotsiaalselt vastutustundliku tööandjana hoolime oma töötajatest ning kohtleme neid väärikalt ja õiglaselt. Loomes ja arendame oma töötajatega pikaajalisi töösuhteid, kuid kui olukord nõuab, tuleb ette ka lahkumisi. Aitame meiega töösuhte lõpetanud töötajatel pöörduda tööturule, sh Eesti Energia sisemisele tööturule. Töötajate lahkumised on juriidiliselt korrektsed ja protsess õiglane. Kui võimalik, kasutame kollektiivse lõpetamise võimalusi, teeme koostööd Töötukassaga. Oleme oma töötajatele pakkunud ka karjäärinõustamisteenust ning Eesti Energia Narva Elektriijaamad ja Eesti Energia Kaevandused on loonud oma sotsiaalplaanid koostatud töötajate aitamiseks.

Teeme koostööd ja konsulteerime oma partneritega ametiühingust. Kokku on Eesti Energia ettevõtetel sõlmitud kuus kollektiivlepingut. Lisaks korrapärasele kohtumistele ettevõtetes toimub kord aastas kontserni suur ametiühingu infopäev, kus räägime töötajatest, meie ärist ja selle arengutest. Kollektiivlepingu hüved laienevad kõikidele töötajatele, ka nendele, kes ei kuulu ametiühingusse, kuid kelle ettevõttel on ametiühinguga sõlmitud kollektiivleping.

Panustame töötajate tervisesse

Eesti Energia töötajad läbivad tööle asumisel esmase tervisekontrolli ja seejärel perioodilise tervisekontrolli, mis sõltub töö iseloomust ja töötingimustest konkreetsel ametil. Töötajatele on tagatud kvaliteetsed isikukaitsevahendid, tööriietus ja jalatšad ning neile on kättesaadavad esmaabivahendid. Eesti ja Balti Elektriijaamas töötavad meditsiinipunktid, mida külastavad ka õlitehase töötajad. Enefit280 ehitusel on pidevalt tööol oma meditsiiniõde. Välitingimustes töötajaid vaksineerime puukentsefaliidi vastu, operatiivväljasõidu brigaadi ja mõõteteenuste elektrikud ka hepatiidi vastu.

Soodustamiseks tervislikke valikuid ja eluviise, on meil kolm spordiklubi – Eesti Energia, Narva Elektriijaamade ja Kaevanduste spordiklubi. Suurimas, Eesti Energia spordiklubis ületasime 2012. aastal 1000 liikme arvu. Trend näitab, et spordiklubi liikmeks astub pea iga uus töötaja. Spordiklubide eestvedamisel toimuvad aasta ringi erinevad spordisündmused meeskondlikest võistlustest kuni terviseveemiseid propageerivate loenguteni.

Panustame töökeskkonna turvalisusesse

Meie eesmärk on tagada töötajatele võimalikult ohutu töökeskkond, mis võimaldaks neil töötada ilma tööõnnetuste ja kutsehaigustesse haigestumisteta. Kõigis meie ettevõtetes on tööol kogemustega töökeskkonnaspetsialistid. Töökohtades on läbi viidud töökeskkonna riskianalüüsid, mille kohaselt on kõige raskemad töötingimused kaevandustes, karjäärides, põlevkivielektriijaamades ja

õlitehases. Paljud Eesti Energia töötajad puutuvad kokku nii füüsiliste, keemiliste, bioloogiliste, füsioloogiliste kui ka psühholoogiliste ohuteguritega, töötavad rasketes ja välitingimustes.

Töökeskkonna ohutumaks muutmiseks eemaldasime ja utiliseerisime elektriijaamade seadmete remontide ja rekonstrueerimiste käigus tervisele

kahjulikud asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjalid ja asendasime need ohutumate materjalidega.

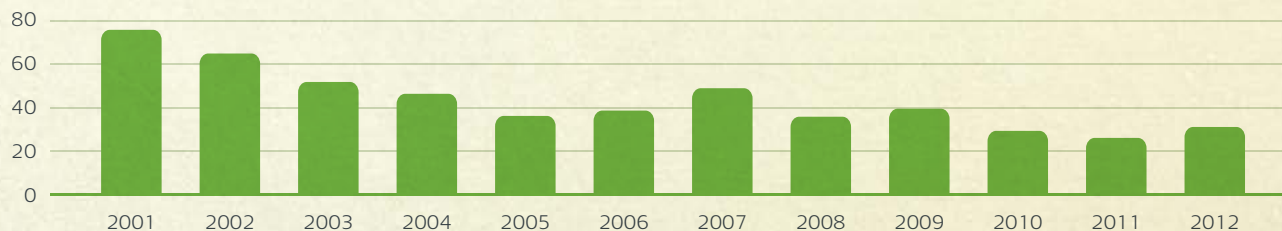
Ohutu töötamise mõõtmiseks, eesmärgi teadvustamiseks ja õnnetustest õppimiseks on meil kasutusele võtnud **raskete tööõnnetusteta päevade loendur**, mida iga töötaja saab iga päev jälgida siseveebi avalehel. Viimastel aastatel aset leidnud tööõnnetuste arv näitab üldiselt vähenemise trendi. 2012. aastal juhtus 31 tööõnnetust, mis on siiski viie võrra enam, kui kõige madalama tööõnnetuste arvuga 2011. aastal. Töötaja surmaga lõppenud tööõnnetusi ei juhtunud.

Võrreldes Eesti Energia viimaste aastate näitajaid kogu riigi näitajatega, on meie tööõnnetuste üldarv väiksem Eesti keskmistest näitajatest (mõõdetakse tööõnnetuste arvu 1000 töötaja kohta).

Pöörame erilist tähelepanu nii Eesti Energia oma töötajate kui ka meie koostööpartnerite õpetamisele ja juhendamisele, et tagada töötajate ohutus. 2012. aastal töötasime välja uued ohutuseeskirjad Eesti Energia Narva Elektriijaamade ja Eesti Energia Õlitööstuse tehnoloogiliste seadmete ohutuks teenindamiseks. Töötajate juhendamisel oleme aina enam hakanud kasutama näitlikke vahendeid. Ohtude teadvustamiseks ja nende korral õige käitumise õpetamiseks tegime möödunud aastal õlitehases ja Narva elektriijaamades õppevideod.

Teavitame oma koostööpartnereid meie ettevõttes kehtivatest eetika ja tööohutusnõuetest ning ootame nende täitmist lepingupartnerite töötajalt, kes meie objektidel töötavad.

Tööõnnetuste arv Eesti Energia kontsernis aastatel 2001-2012

„Kuidas metsa hõikad,
nii see sulle vastu kajab.”

Eesti vanasõna

Kliendisuhted

Aasta 2012 oli pöördeline nii Eesti Energiale kui ka meie klientidele. Ligi kolm aastat kestnud elektrituru avanemise ettevalmistusprotsess jõudis esimesse vahefiniisisse septembri lõpus, mil Eesti Energia avalikustas uued avatud elektrituru paketid ning alustas müüki. Eesti Energiast sai elektri-müüja, kelle jaoks on tegutsemine konkurentsi-olukorras tavaline osa igapäevatööst. Pingutame iga päev selle nimel, et olla edukad ka avatud elektriturul ning pakkuda parima partnerina oma klientidele üha kvaliteetsemat teenust.

Kliendisuhtluses on meie jaoks olulised kvaliteet, efektiivsus, korrektsus, lubadustest kinnipidamine ning otsuste läbipaistvus.

Eesti Energia kui klientide teenindusettevõtte eesmärk on rahulolev klient.

Et paremini mõista kliendi ootusi, saada teada, mis mõjutab klientide rahulolu ja milline on rahulolu oluliste teguritega, teeme kord kuus tagasiside-uuringu. Kord aastas korraldame mahuka klientide rahulolu-uuringu. Kolme viimase aasta uuringud näitavad üheselt, et meie klientide rahulolu mõjutavad kõige enam kolm tegurit:

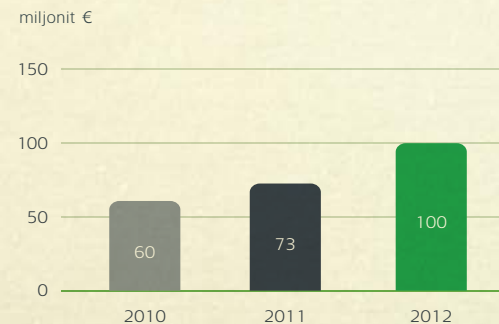
- katkestusteta elektrivarustus
- katkestuste kiire likvideerimine
- kiire kättesaadavus nii telefoni kui ka e-kirjaga

Kliendi tagasiside põhjal arendame oma töökorraldust

Et kindel elektrivarustus on meie klientide üks põhilisi ootusi, on Eesti Energiale kuuluva võrguettevõtte Elektrilevi põhitähelepanu elektrikatkestuste arvu ja kestuse vähendamisel.

Võrguteenuse kvaliteedi parandamiseks investeerib Elektrilevi igal aastal ka kogu oma kasumi. Tänu 2011. aastast suurenenud võrgutasule on Elektrilevi saanud võrgu uuendamistempot tõsta. 2012. aastal ehitasime 707 uut alajaama ja 1750 kilomeetrit uut ilmastikukindlat liini.

Investeeringud elektrivõrku

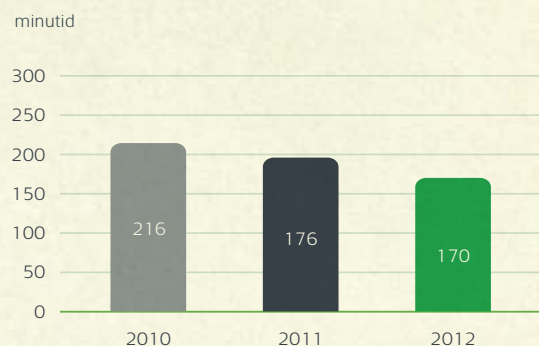
Elektrilevi liinidest saaks ümber Maa vedada 1,5 tiiru. Kuna võrguehituse investeeringud on kallid, ei ole võrgu kordategemine võimalik üleöö. Elektrilevi on sihiks seadnud aastaks 2025 suurendada ilmastikukindla maa- ja õhukaabli osatähtsust tänaselt 40%-lt 75%-le. See aitaks elektrikatkestuste arvu vähendada mitu korda.

Katkestuste likvideerimise kiirendamine. Kuna vananenud ja ilmastikumõjudele avatud võrgu uuendamine on pikaajalisem protsess, siis panustame praegu tõsiselt sellesse, et võimalike katkestuste aeg oleks kliendi jaoks võimalikult lühike. Olukorra parandamiseks muutsime rikkebrigaadide töökorraldust ja hakkasime kasutama võrgus efektiivselt kaugjuhitavat automaatikat. Igal aastal oleme suutnud elektrikatkestuste kestust vähendada.

Koos kasvavate võrguehituse mahtudega mõtleme ka sellele, kuidas meie tööd kliente võimalikult vähe häiriks. Planeerime täpsemalt tööde aega, kasutame voolu ümbersuunamist ja teeme

Plaaniliste katkestuste aeg

rohkem töid pinge all. Tänu sellele oleme aasta-aastalt suutnud lühendada ka plaaniliste elektrikatkestuste aega.

Elektrilevi lähiaastate üks olulisem kliendimugavust suurendav projekt on kaugloetavate arvestite paigaldamine, mille pilootprojektiga alustasime 2012. aastal. 2017. aastaks peavad kaugloetavad arvestid olema igas kodus ja ettevõttes, seega paigaldab Elektrilevi järgmise nelja aasta jooksul kokku ligi 630 000 uut arvestit. Klientidele tähendavad kaugloetavad arvestid vabanemist näiduteatamise kohustusest ja lühemaid elektrikatkestusi, kuna .infot riketest edastavad arvestid automaatselt.

Kiire kättesaadavuse tagamine. Kliendikaebused on näidanud, et meiega ei saa telefoni või e-kirja teel alati piisavalt kiiresti ühendust.

Telefoniteeninduse kättesaadavuse kvaliteedieesmärgiks oleme seadnud vastamise 80%-le kliendikõnedest 25 sekundiga.

Analüüsime iga kuu, kas need eesmärgid on täidetud või mitte ja kui ei ole, siis häälestame oma töökorraldust paremaks.

E-kirjadele vastamise kiirus on olnud pikaajaline probleem. Lahenduseks korrigeerisime vastamise töökorraldust nii, et saame kliendimurega varem tegeleda, jooksvalt tööjõuressursse ümber jagada või automaatlahendusi leida. Kui 2011. aastal võis vastuse koostamine võtta terve kuu, siis nüüd on uus protsess olukorda tubliski parandanud.

Meie kvaliteedieesmärgiks on vastata 80%-le e-kirjadest 24 tunniga.

Novembris ja oktoobris elektrituru avanemisega seotud masspöördumine oli erandlik.

Oluline 2012. aastal käivitunud projekt on mobiilsõnumiga rikestest teavitamine. Seda arendusprojekti kannustas teadmine, et meie kliendid ei hinnanud rikkeinfo jagamist piisavalt kiireks. Elektririkete SMSiga informeerime kliente rikkest ja selle likvideerimise ajast. Tänu rikketelefoni koormuse vähenemisele pääsevad hõlpsamini liinile need kliendid, kelle katkestusest me veel ei tea.

Et kliendid meid kiiremini ja mugavamalt kätte saaksid, laiendasime 2012. aastal klienditeenindust. Tõstisime klienditeenindajate arvu 130-lt ligi 200-ni. Lisaks uute töötajate värbamisele avasime kaks uut klienditeenindusbürood – ühe Tartus, teise Tallinnas. Kui veel 2011. aastal võisid Eesti Energia kõige suuremas teenindusbüroos ootejärjekorrad tipphetkedel olla koguni kaks tundi, siis 2012. aastal suutsime kõik ärikliendid teenindada kekmiselt 6 minuti ja kodukliendid poole tunniga.

Kaebus (teenindusbürood)

„Kaotada ära järjekorrad. Isegi siis peab ootama, kui inimesi ees pole. Ükskord käisin, siis enne mind polnud ühtegi inimest, kuid vabu klienditeenindajaid oli kolm ja ühelgi polnud aega mind vastu võtta.”

Kiitus (teenindusbürood)

„Vastupidiselt paari-kolme aasta tagusele ajale on teenindajate suhtlemine muutunud hästi meeldivaks ja viisakaks. Firma on muutunud üldiselt paindlikumaks ja asjaajamine on märgatavalt parem.”

Olukorda aitas parandada uus operatiivne järjekorrasüsteem. Teenindusbüroodes oli erakorraliselt suur külastatavus möödunud aasta novembris ja detsembris, kui oli kõige aktiivsem avatud elektrituru lepingute sõlmimise aeg. Sel ajal teenindasime päevas 4000 klienti, võrreldes tavaolukorraga, kus meid külastab 1500 klienti päevas.

Kliendikaebusi käsitleme täie tõsidusega

Meie eesmärk on saavutada olukord, kus meil kliendikaebusi ei ole. Ent praegu veel tuleb meil nendega tegeleda. Usume, et kaebuste arukas lahendamine parandab meie tööprotsesse ning aitab kaasa kliendilojaalsuse kasvule. Selleks

suhtleme kliendiga vahetult, keskendudes tema probleemi lahendamisele. Me peame olema ausad ja oma lubadustest kinni pidama. Oleme loonud kaebuste andmebaasi, kuhu kõik kaebused sisestame ja kust on selgelt näha, kes ja millal konkreetsele kaebusele vastama peab. Vastamise tähtaegsust saab süsteemis jälgida.

Teenindustava ja teenindusstandard

Kliendi ootuste põhjal oleme välja töötanud jaeäri teenindustava, mis suunab kõiki meie ligi 20 klienditeenindusüksust kliendiga tähelepanelikult käituma ja sõbralikult suhtlema.

Kohtleme oma kliente vastutustundlikult ka rasketel aegadel

Üldjuhul leiame koostöös ajutistesse makseraskustesse sattunud kliendiga võimalikult kiiresti lahenduse. Seejuures kutsume kliente üles makseraskuste korral

meie poole pöörduma juba enne, kui saabub arve maksetähtaeg. Mõnikord paistab, et elektrit peetakse just nagu teistsuguseks kaubaks, mille eest ei peagi maksma, kui raha on vähe. Nii on kliente, kes ei ole oma elektriarveid tasunud, sest neil on muud väljaminekuid.

Raskustes olevatele klientidele, kes näitavad üles head tahet, püüame alati vastu tulla. Erandina võimaldame makseraskustesse sattunud klientidel arveid tasuta maksegraafiku alusel, samuti võimaldame lühiajalisi maksepikendusi.

Kliendiandmete kaitse

Oma tegevuses peame väga oluliseks kliendiandmete kaitset. Kliendiandmeid hoiame terviklikena,

ajakohastena ja korrektsetena. Kliendiandmete kaitse tagab juhatuse otsusega kinnitatud dokument „Kliendiandmete töötlemise põhimõtted Eesti Energia ASi kontsernis”.

Avatud elektrituru teavitatus

Kuni 2012. aastani müüsimise elektrit ja toimetasime selle kohale poolele miljonile kliendile Eestis, olles nende jaoks ka peamine elektriinfo allikas. Seega oli klientidel õigustatud ootus, et edastame neile turuolukorra muutuse kohta kasulikku infot. Kuigi elektrituru avaja oli riik ning Eesti Energiast sai üks turuosaline, arvestasime meile pandud ootusega ning suunasime väga suure osa oma 2012. aasta teavitustööst just elektrituru avanemisele.

Alustasime klientide teavitamist elektrituru avanemisest veebruaris. Klientide teavitamisse kaasasime kõik oma infokanalid: e-teenindus, otsepost klientidele, klienditelefon ja bürood. Lisaks jagasime informatsiooni meediale, kohtusime 13 soovi avaldanud omavalitsusega, erinevate liitude

ja ühendustega ning osalesime seminaridel. Kui aasta alguses alustasime elektrituru avanemise teavitust Eesti Energia e-teeninduses üldise ABCga – avatud turu olemus, videoklipp, küsimused-vastused ja elektrituru müüdid, siis aasta teisel poolel panime rohkem rõhku praktilisele infole – avatud turu paketid, hinnad ja lepingud. Kogu avatud elektrituru teavitustöö toimus nii eesti kui ka vene keeles. Eesti Energia veebilehel on elektrituru info ka inglise keeles.

Olulist tähelepanu pöörasime ka sisekommunikatsioonile, alates klienditeenindajate koolitamisest avatud turu teemadel ja lõpetades kõigi Eesti Energia töötajate informeerimisega.

„Kui sügisel käisime Narva elektrijaamades arvutita töötajatega elektriturule lepinguid sõlmimas, võeti meid kohapeal nii hästi vastu, et me ei tahtnud pärast tagasi Tallinna sõitagi! Oli tunne nagu oleme kõik üks pere. Väga põnevad olid aasta kaks viimast kuud – järjekorrad kontorites olid väga pikad. Kogu meie tiim panustas ühiselt selle nimel, et töö saaks tehtud. Kliendid olid väga toredad.”

Maria Novohhatskaja
Klienditeenindaja

Avatud elektriturule lepingu sõlmis meiega kolm korda rohkem kliente, kui olime prognoosinud. Pea 90% kõigist lepingu sõlminud klientidest eelistasid Eesti Energiat. Rohkem kui 400 000 uut lepingut on tulemus, millega katame rohkem kui 58% Eesti tarbimiskohtadest. Kui Eesti aastane elektritarbimise maht on umbes 7,4 TWh, siis aasta lõpuks olime sellest lepingutega katnud ligi 65%.

Läti ja Leedu kliendid on Eesti Energia hästi vastu võtnud

Lisaks sellele, et Eesti avatud elektriturule siseneamine tõi edu, on Eesti Energia klientide usalduse võitnud ka Läti ja Leedu avatud elektriturul. 2012. aastal kasvas klientide arv enam kui viis korda ning mõlemal elektriturul kahekordistasime oma müügi mahtu.

Uued ja kasulikud lahendused kliendile

Tootearenduse aluseks kliendi ootused

Elektriturule täieliku avanemise puhuks tuli 2012. aastal klientidele sobivate lahenduste pakkumiseks välja töötada uued elektripaketid.

Soovisime, et meie uusi pakette iseloomustaksid lihtsus ja selgus ning et nad kataksid klientide

põhivajadused. Nii toimegi 2012. aasta septembris turule kolm uut toodet – kindla, muutuva ja kombineeritud hinnaga elektripaketid.

Tootekontseptsiooni väljatöötamist alustasime 2011. aastal turu-uuringuga, et välja selgitada, milliseid tooteid pakuvad Euroopa elektrimüüjad. Keskendusime ka Põhjamaade kogemusele. Esmase kontseptsiooni väljatöötamise järel

testisime tooteid erinevate sihtrühmade peal. Tegime uuringu ja koostasime prototüübi, kus tootepakkumise protsess oli veebis välja toodud. Arvestasime tagasisidega ning esimene tootearenduse etapp valmis 2012. aasta augustis ning septembri alguses alustasime ettevõttesisest pilootmüüki.

Oleme saanud klientidelt palju positiivset tagasisidet. Veelgi olulisem on võtta arvesse klientide kriitikat, et kuulata, mida kliendid soovivad, sest tootearenduse alguses tegime ju tooteid turule, mida veel olemas ei olnud.

Jagame klientidele nõuandeid koduste energiakulude alandamiseks

90% meie klientidest soovib, et jagaksime nendega infot energia kokkuhoiu võimaluste kohta. Energia kokkuhoid algab täpsest ülevaatest, kuhu ja kui palju elektrit, vett ja kütet kulub ning millised on väljaminekud kõigi energialiikide lõikes. Et kliente selles abistada, tegime oma e-teenindusse energiaprofiili, mida 2012. aastal klientide tagasiside põhjal täiendasime nii, et iga energiasäästu soovitus juures näeb klient investeeringu tasuvusaega. Profiili abil saab igaüks välja

selgitada, kuidas jaotuvad tema kodu elektrikulud valgustuse, koduelektroonika, külmiku ja teiste seadmete vahel.

Energiasäästu soovitusel ja näpunäited on meie veebis kättesaadavad eesti, vene ja inglise keeles. 2012. aastal külastas meie energiasäästu veebi pea 30 645 unikaalset külastajat, e-teeninduses täitis oma energiaprofiili aga üle 8000 kliendi.

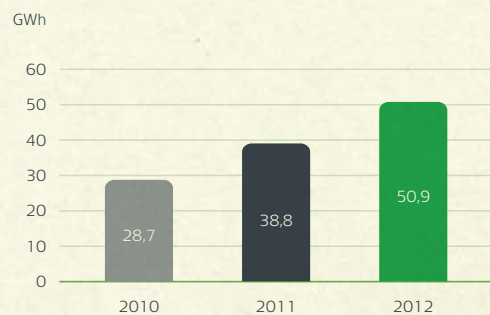
Lisaks energiasäästuinfole pakume klientidele ka energiasäästu lisateenuseid nagu [energiaaudit](#), [termoülevaatus](#) ja [energiamärgis](#).

Kodu- ja äriklendid saavad osta ka üksnes keskkonnasõbralikku elektrit. 2012. aasta lõpuks lähenes Rohelise Energia klientide arv jõudsalt 6800-le. Võrreldes eelneva aastaga kasvas taastuvat elektrienergiat eelistavate klientide arv ligi kolmandiku. Nende panus puhtamasse looduskeskonda on samaväärse mõjuga, mille võib saavutada, kui vähendada Eestimaa teedel sõidautosid 16 000 võrra. Lisaks Eestile müüme Rohelist Energiat ka Lätis ja Leedus.

Eesti Energia garanteerib kõigile Rohelise Energia klientidele, et nende tarbitud koguse ulatuses on igal aastal toodetud keskkonnasõbralikku energiat. Meie lubadust klientidele kinnitab sõltumatu audiitor. Tuuleenergiat toodab Eesti Energia Baltimaade võimsaimas tuulepargis Aulepas, aga ka Virtsus ja Ruhnu saarel. 2012. aastal käivitamise tuulepargi Narva lähedal suletud tuhaväljal ning valminud on tuulepark Paldiskis. Hüdroenergiat toodab Eesti Energia Keila-Joa ja Linnamäe hüdroelektrijaamades.

Rohelise energia tarbimine

„Ei aita lubamine,
vaid tegemine.”

Eesti vanasõna

Keskkonnategevus

Meie tegevusel, mis algab põlevkivi kaevandamisest ning lõpeb elektrienergia jaotuse ja müügiga, on suur mõju keskkonnale. Energiatootmise keskkonnamõjud ilmnevad peamiselt maa- ja ressursikasutuse, jäätmete tekke, õhu- ja veereostuse ning kõigi nende koondmõjuna avalduvate kliimaprobleemidena. Negatiivsete keskkonnamõjude vähendamiseks astume järgmisi samme: suurendame taastuvate energiaressursside kasutamist, vähendame keskkonnaheitmeid ning kasutame efektiivsemalt loodusressursse.

Me ei saa muuta olematuks oma tegevuse mõju keskkonnale, kuid saame jätkusuutliku arengu tagamiseks tegelda selle vähendamisega minimaalsele tasemele.

Eesti Energia üldised keskkonnakaitsepõhimõtted

- Kasutame rahvusvahelistele standarditele (ISO 14001 ja EMAS) vastavat keskkonnanjuhtimissüsteemi.
- Analüüsime pidevalt oma tegevuse keskkonnamõju ning kasutame tulemuse saavutamiseks parimat võimalikku tehnikat (BAT).
- Kasutame ressursse otstarbekalt ja säästlikult, suurendame jäätmete taaskasutamist ning vähendame keskkonnaheitmeid.
- Vähendame klientideni jõudva energia CO₂-mahukust ning seega ka mõju kliimamuutustele.
- Oleme avatud uutele lahendustele ning teeme aktiivset koostööd teadusasutustega ja konsultatsioonifirmadega.
- Eelistame koostööpartnerite valikul ja hangetel muude võrdsete tingimuste puhul sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemiga tarnijaid.

Pidev fookus keskkonnamõjude vähendamisel

Meie tegevus põhineb suure osas põlevkivil, millest toodame nii soojust, elektrit kui ka vedelkütuseid. Meie peamine keskkonnaeesmärk on vähendada meie tegevusega kaasneva keskkonnanähtude hulka.

„Oleme 2012. aastal sillutanud teed tulevikku. Ligi viis aastat kestnud projekti tulemusena on Eesti elektrijaama neli plokki saanud endale väävlipuhastusseadmed ning ka lisa seadiste – lubja doseerimissüsteemi ehitusega oleme ühele poole jõudnud. Pean aastat 2012 igati kordaläinuks.”

*Aleksandr Nartov
Narva Elektri- ja Kütuseosakonna tehnilise arenduse osakonna projektijuht*

Õhuheitlemete vähendamine

Põlevkivi kui fossiilse kütuse kasutamine ükskõik millisel viisil tekitab õhuheitlemeid. Eesti kohustus Euroopa Liiduga ühinemisel vähendada väävel-dioksiidi heitkoguseid 2012. aastast ligi 2,5 korda – kuni 25 000 tonnini aastas. Selleks

paigaldasime 2012. aasta alguses Eesti elektrijaama neljale energiablokkile ligi viis aastat kestnud uurimis- ja katsetööde tulemusena unikaalsed väävlipuhastusseadmed.

SO₂ heitkogused vähenesid aastas rohkem kui kaks korda ning elektritootmine muutus oluliselt puhtamaks.

Tänu paigaldatud seadmetele säilib Narva elektrijaamade tootmisvõimekus ka pärast 2016. aastat, kui Euroopa Liidu keskkonnanõuded taas karmistuvad. Energiablokkide varustamine väävlipuhastusseadmetega maksis kokku 108 miljonit eurot. 2016. aastast senisest rangemate NO_x heitlemete piirangute täitmiseks alustasime 2012. aastal ka vastavate NO_x heitlemeid vähendavate seadmete paigaldamist.

Õhuheitmete vähendamisele on aidanud kaasa ka põlevkivi osaline asendamine biokütustega Balti elektriijaama koostootmisplokis. 2012. aastal kasutasime elektri tootmiseks ligi 560 000 tonni vähem põlevkivi ja kuna elektriijaamades kasutatava põlevkivi tuhasus on 45–46%, biomassi tuhasus aga ainult kuni 7%, siis tekitasid Narva elektriijaamad ligi 250 000 tonni vähem põlevkivituhtka. Lisaks sellele jäi õhku paiskamata 457 000 tonni fossiilset süsihappegaasi.

Energiaportfelli mitmekesistamisega vähendame oma tegevuse CO₂-mahukust

Põlevkivi kasutamisel on meil maailmas ainulaadne kogemus ja oskusteave, mis väärrib laiemat tutvustamist. Samas tahame anda oma panuse kasvuhoonegaaside emissioonide vähendamisse. Selleks mitmekesistame elektri tootmisel kasutatavaid kütuseid, tõstame tootmise efektiivsust uute seadmetega, kasutame vedelkütuste ja elektri koostootmist ning suurendame tuuleenergia tootmiskahtu.

Lisaks olemasolevate tootmisvõimsuste parendamisele ehitame Auveresse Eesti elektriijaama kõrvale uue keevkihttehnoloogial põhineva

elektriijaama. Kuni 50% biomassi või 20% turba koospõletusvõimega Auvere 300 MW energiaplokk on senisest suurema kütuse kasutamise efektiivsusega, tänu millele vähenevad heitmed toodetud energiaühiku kohta.

Investeeringe väikestesse koostootmisjaamadesse. Väiksemaid koostootmisjaamu rajame piirkondadesse, kus elektri- ja soojusenergia koostootmine on majanduslikult põhjendatud ja kõige keskkonnasäästlikum viis kohalikke elanikke energiaga varustada.

2013. aastal käivitub Iru elektriijaamas uus jäätmeenergiaplokk, mis kasutab energia tootmiseks Eestis tekkivaid segaolmejäätmeid. Hoolimata jäätmete liigiti kogumisest jääb Eestis üle 300 000 tonni jäätmeid aastas, millest saab uues jäätmeplokis energia tootmiseks taaskasutada kuni 220 000 tonni. Kasutades energia tootmiseks prügi, säästame aastas ligi 70 miljonit kuupmeetrit maagaasi. Iru jäätmeenergiaplokk hakkab kasutama parimat tänapäevast põletustehnoloogiat, mis muundab elektriks ja soojuseks ligikaudu 85% jäätmetes sisalduvast energiast. Euroopas on samasugusel tehnoloogial töötavaid jäätmepõletusplokke kokku üle 400.

Ühe taastuvenergiaallikana kasutame tuuleenergiat. Tuulest oleme elektrit tootnud alates 2002. aastast, kui püstitasime esimese Virtsu elektritooliku. Lisaks juba olemasolevatele tuuleparkidele arendame uusi – 2012. aastal käivitasime tuulepargid Narva tuhaväljal ja Paldiskis. Need arendused suurendavad Eesti Energia taastuvenergia tootmisvõimekust kokku 133 GWh võrra.

Kasutame kõiki ressursse otstarbekalt, säästlikult ja võimalikult palju taaskasutades

Põlevkivi kaevandamise ja sellest elektri tootmisel tekkivate jäätmete ja kõrvalproduktide suurte koguste tõttu oleme Eesti suurim jäätmetekitaja. Keskkonnamõjude vähendamiseks on äärmiselt oluline nende saaduste, eeskätt aheraine ja põlevkivituha maksimaalne taaskasutamine. Parimate lahenduste saamiseks teeme koostööd erinevate huvigruppidega.

Aheraine tekib põlevkivi töötlemisel. Enamasti on tegemist paekiviga, mida võib isegi töötlemata kujul kasutada mineraalse täitematerjalina, töödeldud kujul aga juba väärtusliku ehitusmaterjali või toorainena. Töötlemata kujul kasutatakse põlevkivi aherainet täitematerjalina näiteks tee-ehituses.

Aheraine töötlemisel saadakse kvaliteetne paekivikillustik, mida saab kasutada mitmesugustes ehitusprojektides. Aherainet oleme kasutanud Ida-Virumaa keskkonda edendavate rajatiste ehitamisel. Näiteks on suurtes kogustes aherainet taaskasutatud uuel Jõhvi ümbersõidul.

Põlevkivi termiline töötlemine tekitab tahkeid jääke ehk tuhka. Põlevkivi suure mineraalse aine sisalduse tõttu muutub tuhaks kuni pool põletatavast põlevkivist. Põlevkivituha taaskasutatakse eelkõige ehitusmaterjalide tootmisel tsemendi või kuivsegude koostises ning ehitusplokkide toorainena. Põlevkivituha taaskasutamise mahtude suurendamiseks oleme käivitanud uurimisprogramme ja koostööprojekte Eesti ja rahvusvaheliste teadus- ja ettevõtete ja ettevõtete. 2012. aastal jätkasime erinevaid arendusprojekte uute kasutusala testimiseks. Olulisemateks olid OSAMATi projekti raames põlevkivituha taaskasutamine tee aluskonstruksioonis ja teetammi mass-stabiliseerimine. Lisaks osaleme Läänemere suuremaid sadamaid ühendavas projektis SMOCS, mille eesmärk on leida parim lahendus sadamate reostunud põhjasetete stabiliseerimiseks, kasutades põlevkivituha kui tsemendi asendajat.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooli Mäeinstituudiga arendame põlevkivituha ja aheraine baasil allmaakaevanduste tagasitõitmist ning pikemas perspektiivis kadudeta kaevandamise tehnoloogiat. Koos Tallinna Tehnikaülikooli anorgaaniliste materjalide teaduslaboratooriumiga uurime ja täiustame põlevkivituha kasutamist põllumajanduses happeliste muldade neutraliseerimiseks.

Eesti Energia eesmärk on kasutatud tööstusallasid parimal võimalikul viisil taastada ja taasväärtustada. 2012. aastal sulgesime varude ammendumise tõttu ligi 40 aastat tegutsenud Aidu põlevkivikarjääri. Arendame karjääriala viisil, mis tooks olulist lisaväärtust kohaliku kogukonna sotsiaalmajanduslikule keskkonnale. Koostöös Maidla vallaga rajame suletud karjäärialale 2015. aastaks Eestis omalaadse veespordi- ja vabaajakeskuse.

Ühtlasi alustasime ettevalmistusi Viru allmaakaevanduse sulgemiseks 2013. aastal. Soovime ka Viru kaevanduse territooriumist luua kõrge kasutusväärtusega ala, mis pakuks huvi kohalikele kogukonnale ja avardaks äri võimalusi.

2012. aastal käivitasime Balti elektrijaama tuhaväljal Narva tuulepargi. Tuhavälja sulgemine 2008. aastal oli ulatuslik keskkonnaprojekt, mille käigus

„Nii uskumatu kui see ka pole, oli veel kümme aastat tagasi meil olukord, kus kaevandajal polnud kombeks kohalike elanikega kokkuleppeid sõlmida, kui ta soovis mõne küla vahetus läheduses maavarasid ammutada. Formaadiliselt oli kõik justkui korras, ent tegelikult jõudis arusaam toimuvast inimesteni alles siis, kui midagi mõjutada oli juba hilja. Praeguseks on olukord oluliselt muutunud.”

Ajaleht Põhjarannik
oktoober 2012

rajasime tuhaväljale juurdepääsuteede võrgustiku ja liigvee neutraliseerimise sõlme ning haljastasime tuhavälja pinna. Tuulepargis loodussõbralikult toodetud elektriga on võimalik katta ligi 35 000 keskmise tarbimisega Eesti pere aastane elektrivajadus.

2011. aastal pälvisime endise tuhavälja keskkonnasõbraliku kasutamise eest „Aasta keskkonnategija” auhinna.

Istutades Narva karjääris regulaarselt metsa, taastame igal aastal kaevandatud karjääriala samas mahus kui kaevandame.

Keskkonnamõtjude hindamine

Paremate tulemuste saavutamiseks on meie tegevus suuresti seotud tootmise arendamisega. Kõikide arenduste lahutamatuks osaks on projektide võimalike keskkonnamõtjude hindamine ning nendest kõikide huvitatud osapoolte teavitamine. Keskkonnamõtjude hindamine on protsess, kus räägime planeeritavad arendused läbi kõigi osapooltega juba projekti algfaasis. Hindajaiks on vastava ala eksperdid ja protsessi kaasatakse ka avalikkus. Avalike aruteludega tagame projektidele stabiilsuse ja kokkulepped huvigruppidega. 2012. aastal hindasime nii põlevkivi töötlemise lahendusi (nt põlevkivist vedelkütuste tootmine), alternatiivseid lahendusi (nt olmejäätmetest elektri ja soojuse koostootmine) kui ka kaevanduste sulgemist. Huvitatud osapoolte ja keskkonnaloa väljastajaga jätkasime arutelusid seoses Enefit280

õlitehasega, mis on esimene õlitehas, kus kombineeritakse põlevkiviõli ja elektri tootmine. Uue õlitehasega tõuseb tootlikkus kaks korda ja protsess on keskkonnasäästlikum. Lisaks projekti keskkonnamõtjude strateegilisele hindamisele viime projekti täpsustumisel läbi üksikasjaliku keskkonnamõtjude hindamise. Sellise kaheastmelise mõjude hindamisega soovime jõuda keskkonda minimaalselt mõjutava tehnoloogia rakendamiseni.

Koostasime Aidu karjääri sulgemise keskkonnamõtju hindamise aruande ning ees ootab Viru kaevanduse sulgemise keskkonnamõtju hindamine. Energiatootmise tooraine tagamiseks tulevikus oleme alustanud ettevalmistusi uue kaevanduse, nn Uus-Kiviõli rajamiseks.

Tähtsamad keskkonnanäitajad

			TOODANG		
			2011	2012	
			Elektrienergia (GWh)	10 428	9 378
			Soojusenergia (GWh)	1263	1137
			Vedelkütused (tuh t)	184,5	211,1
			Uttegaas (mln m ³)	58,1	65,2
			KASUTATUD RESSURSID		
			2011	2012	
Kaubapõlevkivi (mln t)	15,8	14,8			
Maagaas (mln m ³)	98,2	59,4			
Biokütused (mln t)	0,4	0,5			
Jahutusvesi (mln m ³)	1522,9	1307,2			
Pumbatud kaevandusvesi (mln m ³)	224,8	203,0			
sh vesi karjääridest (mln m ³)	131,8	112,2			
sh vesi allmaa-kaevandustest (mln m ³)	93,0	90,8			
			KESKKONNAHEITMED		
			2011	2012	
			SO ₂ (tuh t)	56,8	23,2
			sh Narva Elektri- jaamad (tuh t)	56,6	23,1
			NO _x (tuh t)	12,8	9,9
			Lendtuhk (tuh t)	28,3	6,5
			CO ₂ (mln t)*	12,3	11,0
			JÄÄTMED		
			2011	2012	
Põlevkivituhk (mln t)	7,1	6,9			
sh taaskasutatud (tuh t)	97,5	121,3			
Aheraine (mln t)	9,0	8,1			
sh taaskasutatud (mln t)	8,1	7,6			
			SAASTEAINED VETTE		
			2011	2012	
			Hõljum (tuh t)	1,7	1,1
			Sulfaadid (tuh t)	131,5	76,0
			TASUTUD KESKKONNATASUD		
			2011	2012	
Ressursitasud (mln eurot)	28,7	30,4			
Saastetasud (mln eurot)	19,8	17,8			

* Esialgsed numbrid

Keskonnajuhtimissüsteemide rakendamine

Keskonnaalaldkond on väga ulatuslik ja meie tegevuseks vajalike keskkonnalubade arv suur. Oleme olulisema keskkonnamõjuga ettevõtetes rakendanud rahvusvahelisele standardile ISO 14001 vastavad keskkonnajuhtimissüsteemid. See tähendab seda, et kõikidel ettevõtte tasanditel teadvustatakse ettevõtte tegevusest tulenevaid keskkonnamõjusid ning on loodud plaan nende mõjude süstemaatiliseks vähendamiseks ja leevendamiseks. Ettevõtte mõjude suuruse, tähtsuse ja leevendamise plaanid vaatame üle ning vajadusel uuendame neid vähemalt korra aastas. Lisaks

keskkonnavastavuse tagamisele võimaldab näiteks Iru elektrijaamas rakendatud keskkonnajuhtimise ja keskkonnaauditeerimissüsteem EMAS jagada kõikidele huvitatud osapooltele informatsiooni elektrijaama tegevuste ja keskkonnamõjude kohta. Andmete toetus kinnitab vastavalt nõuetele kolmas, sõltumatu osapool. Saadud kogemuste põhjal valmistame ette kogu Eesti Energia üleminekut EMASile lähimas tulevikus, et muuta meie keskkonnategevus veelgi läbipaistvamaks ja usaldusväärsemaks.

	ISO 9000 seeria	ISO 14001	OHSAS 18001	EMAS
EE Kaevandused	9001	14001	18001	
EE Narva Elektrijaamad		14001:2005		
EE Õlitööstus	9001:2008	14001:2005		
EE Iru elektrijaam	9001:2000	14001:2004	18001	EMAS
Elektrilevi	9001	14001	18001	
EE Tehnoloogiatööstus	9001:2008	14001:2005	18001	
EE Võrguehitus	9001:2008	14001:2005	18001:2007	

Jagame põlevkivialast teavet

Kuna parimad teadmised põlevkivi kui energeetilise tooraine kasutamisest asuvad Eestis, siis ei ole ka põlevkivi käsitlevat infot Euroopa Liidu vastavates juhendmaterjalides. Põlevkivi koostis on tavapäraest kütustest erinev, mistõttu ei saa selle puhul kasutada konventsionaalsete tahkete fossiilsete kütuste jaoks loodud tehnoloogiad. 2011. aasta algusest osaleb Eesti Energia koostöös keskkonnaministeeriumi, Eesti teadusasutuste

ja teiste Eesti põlevkivi töötajatega vastavate juhendmaterjalide muutmise protsessis, et lisada neisse ka põlevkivialast teavet. Sellega tagame investeeringute jätkusuutlikkuse ning vastavuse parima võimaliku tehnika põhimõtetele ka pikemas perspektiivis. Ühtlasi saab täiendust ka põlevkivi käsitlev avalik teave.

Koostöö uurimis- ja teadusasutustega

Kõik meie tegevused on ühel või teisel viisil seotud arendustega. Olles praegu maailmas ainus nii suures mahus põlevkivi kasutatav energeetikavettevõte, peame oluliseks koostöös kohalike teadusasutuste ja rahvusvaheliste uurimisorganisatsioonidega uute lahenduste leidmist. Uurimistöid on vaja näiteks seoses uute põlevkivil põhinevate keevkihtkatelde projekteerimise ja ehitamisega või meie tegevuse kõrvalsaaduste kasutamisega. Põlevkiviresursside hindamiseks maailma eri kohtades ning kaevandamiseks Eestis ja mujal teeme

laialdast koostööd nii Tallinna Tehnikaülikooli kui ka Tartu Ülikooliga, sest just seal leiduvad parimad ja suurimate kogemustega põlevkivispetsialistid. Tihe koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga toimub ka põlevkivi põletamise alal. Sealsed spetsialistid on olnud osalised keevkihttehnoloogia kohandamisel põlevkivile nii soojustehniliselt kui ka keemiliselt. Oleme kõikidesse arendusprojektidesse püüdnud kaasata parimaid teadlasi nii Eestist kui ka mujalt maailmast ning teeme seda ka edaspidi.

„Kõigi hea on igamehe hea.”

Eesti vanasõna

Ühiskondlik tegevus

Riigi suurima ettevõtte ja tööandjana mõjutab Eesti Energia tegevus Eesti keskkonda, elukvaliteeti ja arengut ning sellega kaasneb ka vastutus. Meie otsustel ja tegudel on mõju nii meie töötajatele, klientidele ja partneritele kui ka kohalikele kogukondadele, keskkonnale ja ühiskonnale laiemalt.

Aitame ühiskonna arengule kaasa oma toetus- ja heategevusprojektidega ning panustame selleks ka meie töötajate kogemusi ja teadmisi.

Energeetikat, keskkonnahoidu, Ida-Virumaa kogukonna ning ühiskonna arengut toetasime 2012. aastal eri ettevõtmiste kaudu ligi 650 000 euroga. Eelistame pikaajaliselt mõju toovaid toetusprojekte energeetika ja keskkonna vallas, ent lööme kaasa

ka ühiskonna arengule laiemat kasu toovates algatustes, nagu näiteks eestimaalaste tervise edendamine ja noorte ettevõtlikkuse arendamine.

Eesti Energia toetab järgmisi arengusuundi:

- energeetikavaldkonna haridus, arendamine ja populariseerimine ning selle ajaloo säilitamine,
- keskkonnahoiu ja energiasäästu projektid,
- ühiskonna arengu jaoks olulised heategevus- ja sotsiaalprojektid rõhuasetusega noorte ettevõtlikkuse arendamisele,
- Ida-Virumaa kogukonna arengu jaoks olulised projektid rõhuasetusega noorte perspektiividele.

Hoiame Ida-Virumaad ja toetame kohalikke algatusi

Ida-Virumaal elab ligi 80% meie töötajatest ja nende pered. Ida-Virumaal arendame ka oma suuremaid projekte. Seega oleme võtnud oma vastutuseks pöörata suurt tähelepanu sealse piirkonna arengule ja elanike heaolule.

2012. aasta talletub ajalukku kui Aidu veespordikeskuse sünniaasta. Vahetult pärast põlevkivi kaevandamise lõpetamist Aidu karjääris asusime territooriumile uut väärtust looma – seni põlevkivi tootmisega tegelenud ekskavaatorid hakkasid sõudekanali süvist rajama ja aasta lõpuks oli esimene vesi sees. Kanali süvis saab valmis juba 2013. aasta suveks. Plaanide kohaselt valmib 2015. aastaks 2,5 kilomeetri pikkune rahvusvahelistele nõuetele vastav sõudekanal, kus saab pidada ka maailmameistrivõistlusi ja olümpiamänge. Kohalikule kogukonnale perspektiivikat arendusprojekti veame tihedas partnerluses kohaliku Maidla vallaga. Aidu unikaalset taaskasutuslahendust tulid suve lõpul uudistama ka huvilised Looduse Omnibussist.

„Ida-Virumaa piirkonnal on suur põlevkivi- ja tööstuspärand, mille taaskasutamine võib olla üheks piirkonna konkurentsieliseks. Endisi tööstusobjekte ja kaevandusalasid on huvitav erinevatesse projektidesse kaasata. Aidu sõudekanali rajamine suletavas põlevkivikarjääris on väga olulise tähtsusega Maidla vallale ning kogu piirkonnale. Arendatav veespordikeskus on teerajaja kaevandatud alade taaskasutamisel ning inspireerib kohalikke elanikke ja külastajaid erinevaid sporditegevusi harrastama. Usun, et mõne aasta pärast saame lisaks Narva Energiajooksule rääkida uhkusega ka Aidu toimuvatest rahva- ja tippspordiüritustest.”

Hardi Murula
Maidla vallavanem

Olles ligi 10 aastat tervisespordi võimaluste edendamise tegelenud, otsustasime 2011. aastal, et toome Ida-Virumaale päris oma tervisespordiürituse – Narva Energiajooksu. Iga-aastaseks kultuuri- ja rahvaspordisündmuseks kasvanud

Narva Energiajooks ühendab endas nii spordi, kohaliku eluolu kui ka ajaloo avastamise. Sellega tõime Ida-Virumaa selgemalt esile Eesti sündmustekalendris, innustades inimesi selle looduskauni piirkonnaga tutvuma. Esimesel jooksul osales üle 2000 liikumisharrastaja üle kogu Eesti ja seitsmest välisriigist. 2012. aastal võttis jooksust osa juba üle 3000 inimese. Osalejatest rohkem kui 650 olid Eesti Energia töötajad ja nende pere-liikmed. Narva Energiajooksu heategevusliku panu-sena aitasime Narva terviseradadele rajada jõulin-naku ja harjutuspaviljoni, et kohalikel oleks veelgi enam võimalusi tervisespordiga tegeleda.

2012. aastal toetasime piirkondlike ettevõtmiste hulgas Purtse jõe festivali „Kuidas elad, Purtse jõgi?“, mille eesmärk oli esile tõsta jõe puhtuse tähtsust ja meenutada, et Purtse jõgi on piirkonna süda ja põhjus, miks inimesed kunagi sinna elama asusid. Ida-Virumaa üheks suuremaks suveüritu-seks kasvanud Purfesti juhatas sisse traditsiooni-line keskkonnaseminar, mille kaaskorraldajateks 2012. aastal olime. Keskkonnaseminar peateema oli jõeelustik ning kaevandamise mõju sellele.

Koos Kohtla-Nõmme kaevandusmuuseumi ja kohaliku vallavalitsusega loome Euroopa Liidu tõukefondide abiga Ida-Virumaale põlevkivi

ajalugu ja nüüdisaegset energieetikat tutvustava ainulaadse külastuskeskuse – Kohtla kaevandus-pargi. Selle esimene, maa-alune osa taasavas külastajatele ukсед 2012. aasta suvel. Kujundame Euroopa Liidu ainsast põlevkivienergeetikat tutvus-tavast muuseumist nii põlevkivi kaevandamist ja kasutamist kui ka energiateemasid laiemalt käsitleva teemapargi. Aitame välja töötada ja keskusesse üles seada Eesti põlevkivienergeetika ajalugu ja tänapäeva tutvustava interaktiivse püsiekspositsiooni. Omanäolisest keskusest saab terve Eesti jaoks tähtis turismiobjekt. Eesti Energia kaasrahastab kaevanduspargi arendust 238 657 euroga.

Ida-Virumaal noorte perspektiive silmas pida-des panustame nende huvitegevuse võimaluste parandamisele. Suve algul aitasime korda teha Jõhvi seni kasutuskõlbmatult seisnud jalgpalliväl-jaku. Võimalus korralikult väljakul trenni teha tagas kohalikele noortele head saavutused võistlustelt. Aasta lõpus panime õla alla laste ja noorte pika traditsiooniga saali jalgpalli turniiri õnnestumisele Sillamäel. Et noortes ettevõtlikkust edendada, toe-tame Jõhvis toimunud Haridusfestivali, kus esma-kordselt tunnustati Ida-Virumaa kõige ettevõtliku-maid koole ja lasteaedu.

Arendame energeetikavaldkonda

Eesti Energias hinnatud inseneriharidus, reaalteaduslik maailmavaade ja innovaatiline mõtlemine on vajalikud tervele Eestile. Seega oleme eesmärgiks võtnud huvi tekitamise energiavaldkonna vastu ja energeetika-teadmiste leviku soodustamise riigis.

Energiateemalise mõttevahetuse tekitamiseks korraldame avalikke foorumeid, kus arutletakse energiasektori tulevikuga seotud aktuaalsetel teemadel ning tutvustatakse innovaatilisi lahendusi, mis aitavad energeetikat muuta tõhusamaks ja keskkonnasõbralikumaks. Korraldame energiafoorumeid, põlevkivipäevi ja konverentse. 2012. aasta sügisel korraldasime kuuendat korda Eesti Energia Energiafoorumi. Ida-Virumaal viisime läbi 12. põlevkivipäeva ning toetasime TTÜ Virumaa Kõledži ja Põlevkivi Kompetentsikeskuse eestvedamisel toimunud konverentsi „Põlevkivi – kelle rikkus?“, kus arutati põlevkiviresursi ja vastava pädevuse üle.

Oleme nii lastele kui ka täiskasvanud teadushuvilistele suunatud energiateemalisi näitusi korraldava Energia avastuskeskuse üks asutajatest. Üle 13 aasta reaalainetel põhinevat interaktiivset teadusõpet pakkunud keskus on tänu enam kui

160 eksponaadile mitmeid kordi mõjusam kui tavapärase koolitund. 2013. aasta alguses algavad Energia avastuskeskuses renoveerimistööd hoone ning ekspositsiooni täielikuks uuendamiseks. 2014. aasta suvel valmiv avastuskeskus muutub Euroopas ainulaadseks elektri, energia ja loodusteadmiste teemadele keskenduvaks keskuseks. Eesti Energia toetab avastuskeskuse renoveerimist 562 191 euroga.

Järelkasvu tagamiseks keskendume noorte huvi äratamisele karjäärivõimaluste vastu energeetikas, loome energeetikatudengitele koostöövõimalusi ning sõlmime energeetikahariduse arendamiseks õppeasutustega partnersuhteid. Koostöös Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) innovatsiooni- ja ettevõtluskeskusega viime kaks korda aastas läbi toetustaotluste vooru. Toetust oma tegevuse või projektide edendamiseks saavad Eesti Energialt taotleda kõik TTÜ teaduskondade ja üliõpilasorganisatsioonide esindajad. Õppetöö mitmekesistamiseks pakume energeetikavaldkonna kutse- ja üliõpilasele praktikavõimalust meie ettevõtetes üle Eesti. Lisaks sellele oleme järjepidevalt toetanud noorte energeetikaõpinguid stipendiumidega nii

kutsehariduses, rakenduskõrghariduses, magistriõppes kui ka doktoriõppes. Koostöös haridusastutega tõstame noorte teadlikkust energeetikaga seotud õppimisvõimaluste ja väljakutsete kohta. Meie head partnerid on nii Ida-Virumaa kutsehariduskeskus, Narva kutseõppekeskus, Tallinna polütehnikum kui ka mitmed teised kutseõppeasutused. Näiteks on koostöös Narva elektrijaamaga võimalik Narva kutseõppekeskuses katlaoperaatorite ja automaatikute kutseõppes kasutada tänapäevast õppesimulaatorit, mille tarkvara on koostatud energiatootmise protsessi alusel.

Parimate noorte õpinguid toetame stipendiumidega. 2012. aastal andsime välja ettevõtteväliseid stipendiume 39 226 euro ulatuses.

Teavitame elektriohutusest

Elekter on kodus nii enesestmõistetav ja igapäevaselt vajalik, et sageli ei osata näha sellega kaasnevaid ohtusid. Ent teadmatuse, ettevaatamatuse või hooletuse tõttu võib elekter põhjustada raskeid õnnetusi – tulekahju, vigastusi või surma. Tõstmaks laste ja lapsevanemate teadlikkust ohtudest ja nende vältimise viisidest korraldame kevaditi

Osaleme kutsestandardite ning õppekavade loomisel ja arendamisel.

Tunnustame kutseõppeasutusi, kes rakendavad Euroopa Liidu tõukefondide rahastamisvõimalusi õppeasutuse arendamiseks ning näitavad üles omaalgatust koostööks tööandjatega. Kuna vajadus kutseharidusega spetsialistide järele on suur, siis kutseharidus on ja jääb vajalikuks vundamendiks energiatööstuse jätkusuutlikkuse tagamisel.

üle-eestilist elektriohutuse kampaaniat. Kevadel ja suve algul koolitasid Elektrilevi vabatahtlikud 7–15-aastasi lapsi Päästeameti poolt koordineeritud maakondlikes ohutuslaagrites „Kaitse end ja aita teist”. Laagrilistele räägiti elektriga seotud ohtudest ning jagati nõuandeid elektriohnetuste vältimiseks. Koos teiste toimunud suvelaagritega

koolitasime kokku 18 laagris üle Eesti ligi 3200 last. Lisaks käisid 2012. aastal Elektrilevi vabatahtlikud koolides rääkimas. Avalikel pereüritustel, piirkondlikel ohutuspäevadel ja laste-aedades õpetas lapsi Elektrijänes. Elektrilevi aitas uuendada ka elektriohutuse peatükki laste õpikus, mida kasutatakse ohutusloengutes ja koolides.

Lisaks koolitustele viisime läbi kampaania „Särakas on eluohulik!”, mis kutsus lapsi ja noori üles ise elektriseadmetest eemale hoidma. Et elektri-ohutuse teemat alaliselt tähelepanu all hoida, tegeleb Elektrilevi hoolikalt kodulehel oleva info täiendamisega.

Väärtustame loodushoidu ja panustame energiasäästu

Looduse energiat ja ilu oleme inimesteni viinud nii Looduse Omnibussi retki ja loodusõhtuid toetades kui ka Looduse Aasta Foto konkursi korraldades. 2012. aasta korraldatud 122 loodus- ja kultuuri-retkel said elamusi ja teadmisi ligi 6000 retkelist ning 32 loodusõhtul osales 7000 loodushuvilist. Eesti Energia toetusel on Looduse Omnibuss alustanud loodus- ja kultuuriretki ka Ida-Virumaalt ja mujalt Eestist. Eesti suurimast fotokonkursist Looduse Aasta Foto 2012 võttis osa 1367 fotograafi enam kui 10 600 tööga. Fotovõistluse kaaskorraldajana andsime välja ka Eesti Energia eripreemia.

Kui varem oleme energiasäästu teavitustöös keskendunud vaid täiskasvanutele, siis 2012. aastal pöörasime tähelepanu ka laste teadlikkusele. Eesti Energia töötajad, sh juhatuse liikmed, andsid novembri alguses energiasäästunädala raames energiasäästutunde kokku ligi 600-le õpilasele. Koolitundide eesmärk oli tutvustada 3.-4. klassi lastele, kust energia tuleb, ning panna neid mõtlema, miks ei ole mõistlik energiat raisata. Tunni tarbeks koostas Eesti Energia koos õpetajatega mängulise ja hariva õppematerjali, mida jagatakse 2013. aasta alguses kõigile Eesti üldhariduskoolidele. Narvas viisime õpilastele läbi essee- ja joonistuskonkursi „Energiasäästunädal Sinu koolis“.

„Meile meeldis väga see tund. Materjalid olid huvitavad ja arusaadavad ning õpilased said ise kaasa rääkida ja oma mõtteid avaldada. Tunnis toimus arutelu ning lõppedes kinnistamine – mida sa täna õppisid? Mida huvitavat said teada, mida varem ei teadnud? Suured tänud Teile selle ettevõtmise eest!”

Tartu Kivilinna Gümnaasium

Energiasääst algab iseendast ja säästlike lahenduste parim levitamiseviis on näidata eeskujult. Oleme kontrollinud oma kontoriruumide energiatarvet ning pannud töökohtadele võimalikult palju elektrisäästu meeldetuletusi. Konkreetne sääst

ei pruugi olla küll suur, kuid siiski on see oluline panus mõtteviisi muutmisel.

Novembris lõime kaasa üleeuroopalisel jäätmetekke vähendamise nädalal. Vahendasime töötajatele ideid, kuidas keskkonnasäästlikult tegutseda. Oleme suurim metsaistutaja Eestis – oma töötajatega istutame metsaaladele igal kevadel puid, taasmetsastades koostöös RMKga ka kaevandatud alasid. Samuti võtame puhtama Eestimaa nimel osa „Teeme ära” talgutest. Keskkonnategevused on esitatud lk 59.

Edendame noorte ettevõtlikkust

Soovime, et tulevikus oleks Eestis rohkem tegusaid ja algatusvõimelisi inimesi, kes viivad edasi Eesti ühiskonda ja majandust. 2010. aastal algatasime üleriigilise noorte ettevõtlikkuse arendamise programmi ENTRUM. See on mitmesajast organisatsioonist ja oma ala tipptegijast koosnev võrgustik, mille eesmärk on edendada noorte ettevõtlikku vaimu, innustada 14–17-aastaseid noori ise oma elu juhtima.

„Oleme hakanud probleemides võimalusi nägema ja mõistnud, et miski elus ei ole võimatu. Seejuures oleme aga aru saanud, et see miski ei kuku ise sülle, vaid selle nime peab vaeva nägema. ENTRUM on andnud meile teadmised, kogemuse, tutvused, eneseusu ja mis kõige peamine – pealehakkamise innu.”

ENTRUMi võiduprojekti VeniVidiVici meeskond

2010. aastal tegutses ENTRUM Ida-Virumaal, 2011. aastal Lõuna-Eestis ning 2012. aasta sügisel hakkasid oma edulugu ENTRUMis kujundama 530 Lääne-Eesti noort, kes algatasid rekordiliselt 161 ettevõtlusideed. Kõik oma ideed kirja pannud tiimid pääsevad ENTRUMi inkubatsiooni ehk viiekuulisse koolitusprogrammi, mille viivad läbi juba tegutsevad ettevõtjad. Noori juhendab ligi 100 mentorit, kelle seas löövad vabatahtlikena kaasa Eesti Energia töötajad ja ENTRUMi vilistlased. Koolitusprogrammi haripunkt on ettevõtlikkusideede konkurss „Olen ettevõtlik!”, mille võitja pääseb EASi mentorlusprogrammi.

„Usun, et noored, kes töötavad koos vabatahtlikega, on ka ise valmis seda tulevikus teema. Just see viimane – vastutustundlike ja hoolivate inimeste kogukonna kasvatamine – motiveeribki mind kõige enam.”

*Katrin Tamsar
ENTRUMi mentor*

ENTRUMi innustusel on sajad ettevõtlikud noored Eesti elu elavdamiseks käed külge pannud – Ida-Virumaal ja Lõuna-Eestis on programmi käigus ellu viidud 185 sotsiaalse ettevõtluse, tehnoloogia, öko- ja loomemajanduse valdkonna projekti, millest paljud tegutsevad siiaaani.

ENTRUM on pälvinud majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi konkursil „Tunnusta ettevõtluse edendajat” prima ettevõtluse edendaja tiitli, konkursil „Rootsi Äriauhind 2011” tunnustati programmi kui parimat sotsiaalse vastutustundlikkuse algatust ning Eesti vabaühenduste liit nimetas kodanikuühiskonna aasta tegijate konkursil ENTRUMi programmi ärisektori parimaks algatuseks. Lastekaitse Liidu ja Eesti Õpilasesinduste Liidu poolt korraldatud noortefoorumil „101 last Toompeale” valiti ENTRUMi eestvedaja Darja Saar 2012. aasta kõige lapsesõbralikumaks ühiskonnategelaseks.

Edendame tervislikke eluviise ja elukeskkonda

Tervise eest hoolitsemiseks ja terviseradade võimaluste tutvustamiseks kutsusime kümme aastat tagasi ellu rahva- ja tervisesportlaste seas populaarsed liikumissarjad, Eesti Energia Tervisejooksu ja Tervisekõnni, mis 2012. aastal lõpetasid juba oma kümnenda hooaja. Mai algusest kuni septembri lõpuni toimus 42 jooksu- ja kõnnietappi Tallinna ning selle lähiümbruse metsade ja loodusparkide terviseradadel. Üritusest osa võtnud 2072 tervisespordisõpra läbisid kokku 134 055 kilomeetrit. Lisaks igapäevasele sportlikule pingutusele oli kaasalõõnutel võimalus osaleda terviseuuringutes jooksusarja alguses ning selle lõppedes.

Eesti Energia, Swedbanki ja Merko Ehituse ühisalgatusena oleme rajanud terviseradade võrgustiku üle Eesti, et tagada kõigile inimestele aastaringne tasuta liikumisvõimalus looduses. Tänapäevaks ootab üle Eesti nii tippportlasi kui ka tervisespordi harrastajaid ligi 90 terviserada, mis on kokku ligi 750 km ulatuses hästi hooldatud ja valdavalt ka valgustatud. Terviseradasid külastatakse aasta ringi igal nädalal enam kui 75 000 korral, mis teeb aastas ligi 4 miljonit külastust.

Kolme ettevõtte ühisprojekt Eesti Terviserajad pälvis aasta lõpus Rahvusvahelise Olümpiakomitee auhinna. Rahvusvaheline tunnustus näitab, et koostöös suudavad Eesti ettevõtted ühiskonna vajadustele mõeldes suured projektid teoks teha. Alates 2004. aastast on terviseradade arengusse investeeritud üle 23 miljoni euro, sealhulgas on panustanud SA Eesti Terviserajad, kohalikud omavalitsused, Kultuuriministeerium ja Euroopa Liit.

„SA Terviserajad on viimasel 10 aastal teinud väga palju tervisespordi keskkonna muutmiseks. Näeme üha rohkem inimesi terviseradadel liikumas ning inimesed on hakanud sportlikumalt ellu suhtuma. Terviseradade arendajad on andnud ühiskonnale olulise panuse, et meil oleks võimalus teha sporti, olla terved ja nautida kaunist Eestimaa loodust.“

Tiit Nuudi
Eesti Olümpiakomitee aupresident

Iga aasta 24. veebruaril toimub Eesti Terviseradadel üle-eestiline sportlik rekordiüritus „Eesti terviseradadel ümber maailma”, kus osalejate poolt suusatades, sörkides või kõndides läbitud kilomeetrite kogusummast proovitakse kokku saada

rekordarv kilomeetreid ümber maakera. 2012. aasta üritusel läbiti 60 794 kilomeetrit ehk enam kui poolteist tiiru ümber maakera.

Teeme kaasa heategevuslikes algatustes

2012. aastal annetasime erivajadustega inimeste tööhõivega tegelevale ettevõttele MTÜ Abikäsi 10 kasutatud arvutit, mis aitavad tööturule jõuda ligi 100 abivajajal. Augustikuu suvepäevadel kogusid Eesti Energia töötajad pandipakendite tagastusest 300 eurot, mis kingiti Heategevusfondile Aitan Lapsi, et toetada vähekindlustatud laste teatrikülastusi. Nii said sügisel teatrisse ligi 70 last. Aasta alguses toimunud ühisel uue-aastapeol osalesid töötajad heategevuslikus loteriis, mille auhindadeks olid erivajadustega

inimeste meisterdatud käsitööd. Töötajate ühise panusena koguti 1012 eurot, mille annetasime Heleni Kooli kuulumis- ja nägemispuudega lastele turvalisema mänguväljaku ehituseks. Koostöös Verekeskusega korraldame oma töötajatele regulaarselt doonoripäevi.

Miks on vaja energiat säästa?

„Sellepärast, et kui sa energiat ei säästa, raiskad sa raha.”

„Sest energiat ei saa tasuta toota.”

„Et säästa planeeti Maa.”

3.-4. klasside õpilased energiasäästu tundides.

Eesti Energia AS
Laki 24, 12915 Tallinn
tel 715 2222
faks 715 2200
info@energia.ee | www.energia.ee